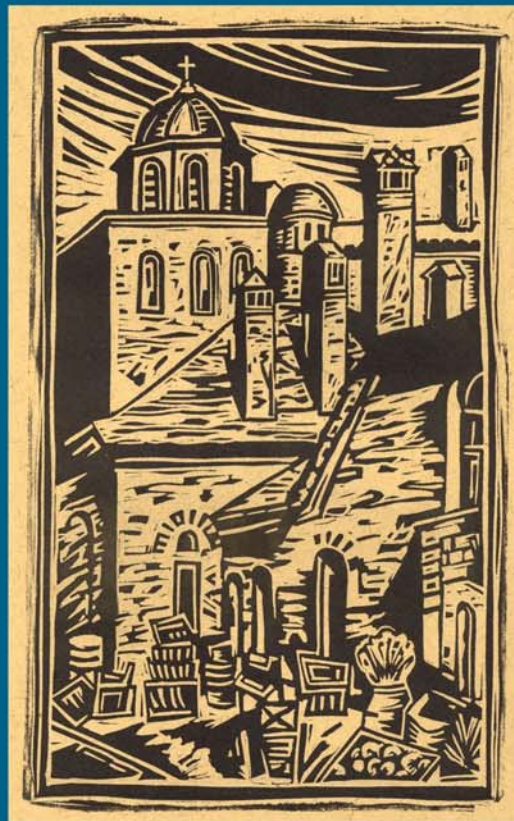

ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἔτος 61 – Τεύχος 8

Σεπτέμβριος 2012

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑ του Μακ. Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: Κλάδου Εκδόσεων τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καί Μορφωτικῆς
Ἱπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ελλάδος

ΕΚΔΟΤΗΣ: Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κηφισίας κ. Κύριλλος

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ: Ἀλέξανδρος Ἰ. Κατσιάρας

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ 2011 ΜΕ ΕΝΙΑΥΣΙΑ ΘΗΤΕΙΑ: Ἀρχιμ. Νικόδημος Σκρέττας, Ἀρχιμ. Σωτήριος Κοσμόπουλος, Ἀρχιμ. Ἀγαθάγγελος Κόκλας, Ἀρχιμ. Ἀμβρόσιος Γκουρβέλος, Πρωτ. Θεμιστοκλῆς Χριστοδούλου, Καθηγ. Κων/νος Κορναράκης – ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΓΛΗΣ: Λίτσα Ἰ. Χατζηφώτη. – ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Χαράλαμπος Κωστόπουλος – ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΚΕΙΜΕΝΩΝ: Λίτσα Ἰ. Χατζηφώτη, Κων. Χολέβας καί Βασίλειος Τζέρπος. – ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ - ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Ἀποστολική Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ελλάδος. Ἰπεύθυνος Τυπογραφείου: Χ. Κωβαίος, Ἰασίου 1 – 115 21 Ἀθήνα, Τηλ.: 210-7272.356 – Fax 210-7272.380. Τιμή τεύχους 1 € (γιά ἄσους δέν τό δικαιούνται δωρεάν).

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ:

Ἰωάννου Γενναδίου 14, 115 21, ΑΘΗΝΑ Τηλ: 210 72.72.253, Fax: 210 72.72.251

e-mail: efimerios@ecclesia.gr

Ἐξώφυλλο: Μονή Ἰβήρων, χαρακτηριστικό ἔργο τοῦ Μάρκου Καμπάνη.

Τὸ Περιοδικό «Ἐφημέριος» δέν εὐθύνεται γιά τό γλωσσικό ἰδίωμα τῶν ἀρθρογράφων του.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΙΕΡΕΙΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

Έτος 61

Σεπτέμβριος 2012

Τεύχος 8

Περιεχόμενα

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΚΑΤΣΙΑΡΑ	
Είσοδικόν	3
ΣΤΑΥΡΟΥ ΤΕΡΖΗ	
Ίερωσύνη - Έκκλησία - Εύχαριστία (β')	4
ΠΡΩΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ	
Τί αποκαλύπτεται στήν επί του Όρους Όμιλία;	8
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ Ι. ΣΚΑΛΤΣΗ	
Γάμος καί Θεία Εύχαριστία στίς πηγές τής αρχαϊκῆς Έκκλησίας	9
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Σ. ΚΑΡΙΩΤΟΓΛΟΥ	
Κατήχηση καί προσηλυτισμός (β')	12
ΑΡΧΙΜ. ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ	
Κυριακή Ζ' Λουκά	14
ΠΡΩΤ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Α. ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ	
Sun Myung Moon (1920-2012), ένας ακόμη ψευδομεσίας	17
ΠΡΩΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΛΛΙΑΝΟΥ	
Ένας ακόμη έγγαμος Ίερέας ίχνογραφεί τή ζωή του, ώς συζύγου καί πατέρα (α')	19
ΣΥΝΑΞΑΡΙΟΝ	
Ό Νεομάρτυς Ίωάννης τής Κωνσταντινουπόλεως († 1784)	21
Έπικοινωνία	23
ΈΗ Βιβλιοθήκη του Έφημερίου	27
Βιβλιοπαρουσίαση	28
Μηνολόγιο	30
Έφημεριακά	32

Ἦς τό ποῦμε κι ἄς τό κηρύξουμε φανερά, μέ φόβο νά μᾶς κατηγορή-
ση κάποιος ὅτι σήμερα ἡ ὁμιλία μας δέν ἀπευθύνεται στό λαό, ἀλλά
στόν ἱερό κλῆρο καί στούς ποιμένες τοῦ λαοῦ. Ἦς τό ποῦμε λοιπόν φα-
νερά· ὁ λαός δέν φατριάζει καί δέν χωρίζεται μόνος του, ἀλλ' ἐξ' αἰτίας
τῶν ποιμένων του, πού ὅσο περισσότερο πιστεύουν πώς εἶναι καλοί,
τόσο καί πιό πολύ κακό μπορεῖ νά κάμουν στήν Ἐκκλησία. Οἱ Ἅγιοι
δέν τό ξέρουν πώς εἶναι ἅγιοι, ἀλλά πάντα φοβοῦνται πώς εἶναι ἁμαρ-
τωλοί. Μά οὔτε καί τήν ἁμαρτωλότητά τους τήν διαφημίζουν, γιαν'
εἶναι κι αὐτός ἕνας ἄλλος τρόπος αὐτοπροβολῆς, πού δέν τόν θέλει ὁ
Θεός οὔτε συμφέρει στήν Ἐκκλησία. Μόνο προσέχουν, γιαντί κι ὁ Ἀπό-
στολος στήν περίφημη ἐκείνη ὁμιλία του στή Μίλητο πρὸς τοὺς πρεσβυ-
τέρους τῆς Ἐκκλησίας, αὐτό συνιστᾶ, τήν προσοχή «Προσέχετε ἑαυτοῖς
καί παντί τῷ ποιμνίῳ». Σημασία πάλι ἐδῶ ἔχει τό «παντί τῷ ποιμνίῳ»,
γιαντί αὐτό κάνουν οἱ ἀρχηγοί τῶν σχισμάτων, χωρίζουν τοὺς πιστούς,
καθώς λέγει ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, σέ «υἱούς εὐλογίας» καί σέ
«υἱούς κατάρας»· οἱ μισοί εἶναι δικοί μας κι οἱ ἄλλοι μισοί ξένοι.

(Ἀπό τό βιβλίον τοῦ † Ἐπισκόπου Διονυσίου Ψαριανοῦ
Μητροπολίτου Σερβίων καί Κοζάνης, Ἐπί πτερυγῶν ἀνέμων,
τ. Β', ἐκδόσεις Ν. Παναγόπουλου, Ἀθήνα 2012, σ. 197).

Σεβαστοί πατέρες, καλή ἐκκλησιαστική χρονιά!

Στό τεῦχος τοῦ Σεπτεμβρίου, στή στήλη *Προσόμοια* θά διαβάσετε τό β' μέρος τοῦ ἄρθρου τοῦ κ. Σταύρου Τερζῆ μέ θέμα «Ίερωσύνη - Ἐκκλησία - Εὐχαριστία», ὅπου τονίζεται ἡ ἀδιάσπαστη σχέση μεταξύ τῆς εἰδικῆς ἱερωσύνης καί τῆς σύναξης τῶν λαϊκῶν, δομικά στοιχεῖα γιά τήν ἀκασταχοῦ φανέρωση τῆς Ἐκκλησίας στήν Θεία Εὐχαριστία. Στή στήλη *Τίνα μέ λέγουσι οἱ ἄνθρωποι εἶναι;* ὁ π. Κωνσταντῖνος Παπαθανασίου ἀπαντᾷ στό ἐρώτημα «Τί ἀποκαλύπτεται στήν ἐπί τοῦ Ὕρους Ὀμιλία;», ὁ κ. Παναγιώτης Σκαλτσῆς στίς σελίδες *Πρός Ἐκκλησιασμόν* ἀναφέρεται στή σχέση «Γάμου καί Θείας Εὐχαριστίας στίς πηγές τῆς ἀρχαίκτης Ἐκκλησίας» καί ὁ κ. Ἀλέξανδρος Καριώτογλου στήν στήλη *Πρός Κατήχησιν*, στή συνέχεια τοῦ θέματος «Κατήχηση καί προσηλυτισμός», τονίζει ὅτι ἡ πραγματική ἐργασία ἑνός κατηχητῆ πρέπει νά διαπνέεται ἀπό διάλογο καί πειστικές ἀποδείξεις περί τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

Ὁ π. Νικόδημος Εὐσταθίου, στήν *Διακονία τοῦ Λόγου* ἀναλύει τήν περικοπή τῆς Κυριακῆς Ζ' Λουκᾶ, ὅπου γίνεται λόγος γιά τήν θεραπεία τῆς αἱμορροοῦσης καί τήν ἀνάσταση τῆς κόρης τοῦ Ἰαείρου, καί ὑπογραμμίζει τό περιεχόμενο τῆς πίστεώς μας, σύμφωνα μέ τό ὅποιο ὁ πιστός ἀντλεῖ ὑπόσταση ὄχι ἀπό ἀνθρώπους, βιολογικές, ψυχολογικές ἢ ἄλλες βεβαιότητες, ἀλλά ἀπό τόν Ἀναστημένο καί Ἐρχόμενο Κύριο τῆς Δόξης. Ὁ π. Βασίλειος Α. Γεωργόπουλος στή στήλη *Πρός Διάκρισιν* ἀναφέρεται στήν περίπτωση Sun Myung Moon μέ ἀφορμή τήν ἀναγγελία τοῦ θανάτου του, καί ὁ π. Κωνσταντῖνος Καλλιανός, «Ἐνας ἀκόμα ἔγγαμος κληρικός ἰχνογραφεῖ τή ζωή του, ὡς συζύγου καί πατέρα», στή στήλη *Ἐφημεριακές Ἰχνηλασίες*.

«Ὁ Νεομάρτυρας Ἰωάννης τῆς Κωνσταντινουπόλεως» εἶναι τό πρόσωπο πού ἱστορεῖται στό *Συναξάριον*, ἐνδιαφέρουσες τοποθετήσεις θά διαβάσετε στή στήλη *Ἐπικοινωνία*, ὅπου ἐπιθυμοῦμε νά δοῦμε καί δικές σας ἀπόψεις, ὁ κ. Σταῦρος Τερζῆς παρουσιάζει στή *Βιβλιοθήκη τοῦ Ἐφημερίου* τίτλους νέων χρήσιμων καί μέ ἐνδιαφέρον βιβλίων, ἡ κ. Λίτσα Ι. Χατζηφώτη σᾶς προτείνει βιβλία πού διάβασε στήν *Βιβλιοπαρουσίαση* καί νέα πού ἔμαθε στό *Μηνολόγιο* καί ὁ π. Γεώργιος Βαμβακίδης, στή στήλη *Ἐφημεριακά*, σᾶς πληροφορεῖ γιά τίς ἐξελίξεις σέ θέματα πού σχετίζονται μέ τά θέματα ἀσφάλισης καί συνταξιοδότησης τοῦ Κλήρου.

Σᾶς εὐχόμεστε καλό φθινόπωρο.

Ἀλέξανδρος Κατσιάρας,
Διευθυντής Σύνταξης

Ἱερωσύνη-Ἐκκλησία-Εὐχαριστία (β')

Σταύρου Τερζῆ,
Ἐκπαιδευτικοῦ

Ἱερωσύνη καὶ ἐκκλησιαστικὴ κοινότητα

Υπάρχει μία θεμελιακὴ ἀλληλεξάρτηση μεταξύ τῆς ἱερωσύνης καὶ τῆς συγκεκριμένης κοινότητας τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία πραγματοποιεῖται ὡς Σῶμα Χριστοῦ διὰ τῆς κοινωνίας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ὁ Παύλειος ὀρισμὸς τῆς Ἐκκλησίας ὡς Σώματος Χριστοῦ κατανοεῖται ἀποκλειστικά μὲ ἱερατικούς ὄρους. Τό νά εἶναι κάποιος μέλος τοῦ Σώματος ἰσοδυναμεῖ μὲ κατοχὴ καὶ δυναμικὴ ἐνεργοποίηση χαρισμάτων. Δέν ὑπάρχει «ἀχειροτόνητο» μέλος τῆς Ἐκκλησίας. Τό Βάπτισμα καὶ τό Χρῖσμα ὡς ἀναπόσπαστο μέρος τοῦ μυστηρίου τῆς χριστιανικῆς μύησης, ἐμπεριέχει «τὴν ἐπίθεση τῶν χειρῶν». Καὶ τὰ δύο αὐτὰ μυστήρια συνδέονται ἄμεσα καὶ νοηματοδοτοῦνται μόνο ἀπὸ τῆς Θεῆς Εὐχαριστίας καὶ τὴν ἄμεση συμμετοχὴ τῶν νεόφυτων μελῶν σ' αὐτήν.

Κύριο νόημα τοῦ Βαπτίσματος εἶναι ἡ ἐνσωμάτωση στό Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας, ἐνῶ τό Χρῖσμα ὡς ἡ «χειροτονία» τοῦ λαϊκοῦ κατατάσσει τό κάθε βαπτισμένο μέλος σέ μία συγκεκριμένη «τάξη» στήν εὐχαριστιακὴ κοινότητα μὲ συγκεκριμένο λειτουργικὸ ρόλο, δηλαδή γίνεται λαϊκός. Ὁ νεόφυτος δέν γίνεται ἀπλῶς «χριστιανός», ἀλλὰ μέλος μίας ἰδιαίτερης «τάξης» στήν εὐχαριστιακὴ κοινότητα, τῆς ἱερατικῆς «τάξης» τῶν λαϊκῶν. Καταλαμβάνει τὴ θέση τοῦ λαϊκοῦ στήν εὐχαριστιακὴ σύναξη, ὡς συστατικὸ στοιχεῖο τῆς σύναξης αὐτῆς. Γιά τοῦτο, ὅπως δέν μπορεῖ νά τελεσθεῖ Θεῖα Λειτουργία χωρὶς λαϊκούς, ἔτσι δέν μπορεῖ νά ὑπάρξει ἐν ἐνεργείᾳ λαϊκός χωρὶς τὴ συμμετοχὴ του στήν εὐχαριστιακὴ σύναξη μὲ τὴν ἐνεργοποίησή μὲσα σ' αὐτήν τῶν λειτουργικῶν του χαρισμάτων μὲ τό «Ἀμήν», τό «Κύριε ἐλέησον» καὶ «καὶ τῷ πνεύματί σου».

Ἄν λησμονήσουμε αὐτὴν τὴν θεμελιώδη ὄντολογικὴ ἀλήθεια τῆς ταυτότητας τοῦ κάθε χριστιανοῦ ὡς μέλους τοῦ Σώματος, ἀλλὰ καὶ τῆς ταυτότητας τῆς Ἐκκλησίας ὡς κοινότητας, εὐκόλα φτάνουμε στό νά μετατρέψουμε τόν λαϊκό σέ ἓνα στοιχεῖο περιττό στήν εὐχαριστιακὴ κοινότητα (ἐδῶ ἐλλοχεύει ὁ κίνδυνος τοῦ κληρικαλισμοῦ) εἴτε νά καταστήσουμε τόν λαϊκό βάση ὅλων τῶν τάξεων μέσα στή λειτουργικότητα τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ, τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινότητας, ὡς νά μὴν ἀποτελοῦσε ὁ ἴδιος μία εἰδικά καθορισμένη «τάξη», ἀλλὰ μία γενικὴ πηγὴ ἢ ἀρχὴ γιὰ ὅλα τὰ ὑπόλοιπα λειτουργήματα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος καὶ τῆς κοινότητας

(ἐδῶ ἐδράζεται ἡ ἄποψη περί «ἱερωσύνης ὄλων τῶν πιστῶν» μέ ὄλες τίς ἐκδοχῆς καί τά προβλήματα πού συνεπιφέρει).

Ἡ χειροτονία ὡς ἔνταξη σέ μία ἰδιαίτερη «τάξη» ἐντός τῆς κοινότητας εἶναι μία πράξη συστατική τῆς κοινότητας. Ἡ ὕπαρξη καί ἡ ποικιλία τῶν λειτουργημάτων εἶναι αὐτή πού δημιουργεῖ τήν κοινότητα, ἡ ὁποία νοεῖται ἔτσι ὡς ὁ ὑπαρξιακός «τόπος» τῆς σύγκλισης τῶν χαρισμάτων «πάντα δέ ταῦτα ἐνεργεῖ τό ἓν καί τό αὐτό Πνεῦμα διαιροῦν ἴδια ἐκάστω καθὼς βούλεται» (Α΄ Κορ. 12,11). Γι' αὐτό καί ἡ ὑπόσταση τῆς Ἐκκλησίας δέν προηγεῖται τῶν πράξεων ἢ τῶν λειτουργημάτων τῆς. Ἡ χαρισματική ζωή (δηλαδή τά συγκεκριμένα λειτουργήματα τῆς Ἐκκλησίας) εἶναι συστατική καί ὄχι παράγωγη τῆς ὑπόστασης τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ Ἐκκλησία ὑπάρχει ὡς γεγονός κάθε φορά πού τά μέλη τῆς συνέρχονται «ἐπί τῷ αὐτῷ», ἐν συνάξει, «συνερχομένων ὡμῶν ἐν ἐκκλησίᾳ» (Α΄ Κορ. 11,18), δηλαδή «ὅταν μαζεθεύετε γιά νά τελέσετε τή Θεία Λειτουργία».

Ἱερωσύνη καί Εὐχαριστία

Ἡ οὐσία καί ἡ ταυτότητα τῆς Ἐκκλησίας ἀποκαλύπτεται στή Θεία Εὐχαριστία καί μόνο μέσα στήν εὐχαριστιακή σύναξη φανερώνεται ἡ ταυτότητα τῆς Ἐκκλησίας. Ὅλα, λοιπόν, τά λειτουργήματα τοῦ Κυριακοῦ Σώματος εἶναι λειτουργήματα τοῦ Χριστοῦ, διότι ὁ Χριστός στήν εὐχαριστιακή σύναξη καί πράξη μέ τή δράση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἶναι ἡ Ἐκκλησία. Δέν ὑπάρχει λειτουργικός τίτλος στήν Καινή Διαθήκη πού νά μὴ ἀποδίδεται στό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Χριστός εἶναι ὁ «ἀπόστολος», ὁ «προφήτης», ὁ «ἱερεύς», ὁ «ἐπίσκοπος», ὁ «διάκονος». Αὐτά τά λειτουργήματα ὡς ἐκφάνσεις τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος καί τῆς ἱερωσύνης τοῦ Χριστοῦ χαρίζονται καί κατανέμονται «ἐνί ἐκάστω» τῶν μελῶν τοῦ Σώματος Του. Κανένα δέν ὑφίσταται αὐτόνομο καί ἀνεξάρτητο ἀπό τά ἄλλα, ἀλλά καί ἀπό τή συγκεκριμένη κοινότητα πού συνέρχεται στήν Εὐχαριστία. Καμιά ἄλλη κοινότητα, ἐκτός τῆς εὐχαριστιακῆς, δέν φανερώνει αὐτή τήν ποικιλία τῶν χαρισμάτων, πού ἐνεργοῦνται, ὅμως, μόνο μέσα καί μέσω τῆς Εὐχαριστίας. Στή Θεία Εὐχαριστία ὡς γεγονός ὁ Χριστός εἶναι παρών, ἐδῶ καί τώρα, ὡς ἐκεῖνος πού πραγματοποιεῖ τήν αὐτομετάδοση τοῦ Θεοῦ στήν κτίση ὡς κοινωνία μέ τή ζωή Του. Καί ἡ εὐχαριστιακή σύναξη γίνεται ταυτόχρονα τό φυσικό περιβάλλον ὅπου ἐνεργεῖται ἡ ἱερωσύνη τοῦ Χριστοῦ. Γι' αὐτό καί ὄλες οἱ χειροτονίες πρέπει νά συνδέονται μέ μία συγκεκριμένη κοινότητα καί νά τελοῦνται ἐντός τοῦ πλαισίου τῆς εὐχαριστιακῆς σύναξης.

Τό κατ' ἐξοχήν μυστήριο τῆς ἱερωσύνης, ἡ χειροτονία τοῦ ἐπισκόπου, ὡς προσεστώτος τῆς Εὐχαριστίας καί ἰσταμένου «εἰς τύπον καί τόπον» Χριστοῦ, δέν μπορεῖ νά πραγματοποιηθεῖ ἀνεξάρτητα καί ἔξω ἀπό τό πλαίσιο τῆς εὐχαριστιακῆς κοινότητας. Κάθε ἐπισκοπική χειροτονία χαρακτηρίζεται ἀπό τή μεία τῆς κοινότητας στήν ὁποία ὀρίζεται ὁ ἐπίσκοπος καί δέν μπορούσε νά εἶναι χειροτονία *in absoluto*. Τό σημαντικό εἶναι, ὅτι ἡ ὀνομασία αὐτή τῆς κοινότητας ἐμφανίζεται στήν ἴδια τήν εὐχή τῆς χειροτονίας, πράγμα πού σημαίνει ὅτι ὁ ἐπίσκοπος δέν γίνεται πρῶτα ἐπί-

σκοπος μέ τή γενική ἔννοια καί κατόπιν ὀρίζεται σέ μία κοινότητα, ἀλλά ὅτι ὁ ὀρισμός αὐτῆς τῆς κοινότητας, τῆς σχέσεως, δηλαδή, τοῦ ἐπισκόπου καί τοῦ λειτουργήματός του μέ τή συγκεκριμένη κοινότητα εἶναι ἐγγενής. Ὁ χαρακτήρας τοῦ εἰδικοῦ λειτουργήματος τῆς ἱερωσύνης τοῦ ἐπισκόπου, καθώς καί τῶν ἄλλων εἰδικῶν λειτουργημάτων τῆς ἱερωσύνης, πού διαμορφώθηκαν ἀπό τίς ἀνάγκες τῆς συγκεκριμένης εὐχαριστιακῆς κοινότητας, εἶναι συνδεδεμένος μέ τήν εὐχαριστιακή κοινότητα. Ὅλα τά λειτουργήματα εἶναι ἀπαραίτητα λειτουργήματα τῆς Ἐκκλησίας, προκειμένου νά φανερωθεῖ ἡ Ἐκκλησία ὡς Σῶμα. Καί τό σῶμα ἀποτελεῖται ἀπό κεφάλι, ἀπό χέρια, ἀπό πόδια καί κάθε ἓνα ἀπό αὐτά ἔχει μία λειτουργία, τήν ὁποία δέν μπορεῖ νά ἐπιτελέσει ἓνα ἄλλο μέλος. Γι' αὐτό καί πρέπει ὀπωσδήποτε ὅλα τά μέλη νά ἀναγνωρίζουν τό ἓνα τή σημασία τοῦ ἄλλου, ἀλλά καί τήν ἰδιαιτερότητα τοῦ καθενός, καθιστώντας τήν εὐχαριστιακή ἱερατική ἐμπειρία ἐμπειρία ἱεραρχική. Ὅπως ἱεραρχική εἶναι ἡ ἴδια ἡ Ἁγία Τριάδα –λόγω τῶν ιδιωμάτων τῆς σχέσης τῶν τριῶν προσώπων τῆς Ἁγίας Τριάδος– ἔτσι καί ἡ ἐνεργούμενη ζωή τοῦ Θεοῦ μέσα στήν Ἐκκλησία δημιουργεῖ «τάξεις» καί καταστάσεις ἱεραρχίας. Ὁ Υἱός ἔχει τά πάντα κοινά μέ τό Πατέρα καί τό Πνεῦμα, δίχως, ὁμως, νά εἶναι Πατήρ ἢ Πνεῦμα καί τό Πνεῦμα κατέχει ὅλα ὅσα κατέχει ὁ Πατήρ καί ὁ Υἱός, δίχως νά εἶναι Πατήρ καί Υἱός.

Ἡ Θεία Εὐχαριστία, ὡς εἰκόνα τῶν ἐσχάτων τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, εἰκονίζει τά μέλλοντα, εἰκονίζει τή Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, εἰκονίζει τίς σχέσεις τῶν προσώπων τῆς Ἁγίας Τριάδος ἀλλά καί τίς σχέσεις Θεοῦ καί ἀνθρώπου στή Βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτό καί τό λειτουργήμα τῆς ἱερωσύνης εἶναι λειτουργήμα πού εἰκονίζει καί πραγματοποιεῖ μέσα στή συγκεκριμένη εὐχαριστιακή κοινότητα τό ἔργο τῆς ἱερωσύνης τοῦ Χριστοῦ. Οἱ λαϊκοί θά γίνουν λαός τοῦ Θεοῦ, πού συνάζεται ἀπό τόν διασκορπισμένο κόσμο, ἀφοῦ πρῶτα μέ τό Βάπτισμα καθίστανται νεκροί γιά τόν κόσμο καί μεταμορφώνονται σέ μία νέα κοινωνία, πραγματοποιώντας ἐντός τῆς κοινότητας τῆς Ἐκκλησίας τήν ἐσχατολογική ἐνότητα καί σωτηρία τοῦ κόσμου «ἐν Χριστῷ». Οἱ διάκονοι καθίστανται οἱ φορεῖς καί κομιστές τοῦ κόσμου, προσκομίζοντας τίς προσφορές καί τίς παρακλήσεις τῶν πιστῶν στήν κεφαλή τῆς εὐχαριστιακῆς κοινότητας –στόν ἐπίσκοπο– γιά νά τά ἐπιστρέψει ὁ ἐπίσκοπος ὡς εἰκόνα τοῦ ἐνεργοῦντος καί λειτουργοῦντος Χριστοῦ στόν κόσμο ὑπό τήν μορφή τῆς θείας Κοινωνίας, ὡς ἓνα σημάδι τῆς καινῆς κτίσης πού πραγματοποιεῖται στήν κοινωνία της μέ τή ζωή τοῦ Θεοῦ. Οἱ πρεσβύτεροι θά γίνουν τό «συνέδριον τῶν Ἀποστόλων», οἱ ὁποῖοι ὡς λειτουργοί καί μάρτυρες τοῦ λόγου καί τῆς διδαχῆς σηματοδοτοῦν τή διάσταση τῆς κρίσεως, μέ τήν ὁποία ἡ Ἐκκλησία σχετίζεται τόσο πρός τά ἔσω (μετάνοια, ἀσκητικό ἦθος, διακονία τῆς ἀγάπης) ὅσο καί μέ τόν κόσμο (μαρτυρία ἐλπίδας). Ὁ ἐπίσκοπος ὡς ὁ προεστώς τῆς Εὐχαριστίας, εἶναι καθήμενος «εἰς τόπον καί τύπον Χριστοῦ», εἰκόνα τοῦ Ἀρχιποίμενος καί Ἀρχιερέως, ὁ κατεξοχήν λειτουργός τῆς Εὐχαριστίας, ἡ κεφαλή τῆς εὐχαριστιακῆς κοινότητας. Ὡς ἐκ τούτου, ὁ ἐπίσκοπος ἐνοποιεῖ ἐν ἑαυτῷ τήν τοπική εὐχαριστιακή κοινότητα μέ τίς ἄλλες κοινότητες ἐν τόπῳ καί χρόνῳ.

Μέσα σέ αυτό τό εὐχαριστιακό πλαίσιο λειτουργοῦν τά χαρίσματα τῶν μελῶν τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινότητος, σέ ἀπόλυτη συνύπαρξη καί συνέργεια μεταξύ τους εἰκονίζοντας τή Βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Ξεπερνιέται ἔτσι τό ψευτοδίλημμα, ἄν ἡ θεσμοποιημένη ἱερωσύνη ἀποκλείει ἀπό τήν Ἐκκλησία κάθε ἰδέα γιά τόν «ἱερατικό» χαρακτήρα ὄλων τῶν χριστιανῶν ἢ ὁ ἱερατικός χαρακτήρας τῶν λαϊκῶν καί ὅλης τῆς Ἐκκλησίας, τό «βασιλεῖον ἱεράτευμα», ἀποκλείει τήν ἐγκαθιδρυμένη ἱερωσύνη. Θεσμός καί χάρισμα, κληρικοί καί λαϊκοί, ἀποτελοῦν λειτουργικές ἐκφάνσεις καί δυναμική-διακονική παρουσίαση τῆς μίας, ἐνιαίας καί ἀδιαίρετης ἱερωσύνης τοῦ Χριστοῦ. Ἡ ἱερωσύνη τοῦ Χριστοῦ εἶναι μοναδική καί προσωπική. Πάνω σ' αὐτή τή μοναδική καί προσωπική ἱερωσύνη, θυσία, προσφορά, ἀναφορά καί εὐχαριστία, ὁ Χριστός οἰκοδομεῖ τήν Ἐκκλησία του. Ὁ Χριστός παραμένει γιά πάντα ὁ μόνος τῆς Ἱερέας, Ποιμένας καί Διδάσκαλος. Καί ἐγκαθιστᾷ ἱερεῖς στήν Ἐκκλησία του γιά νά μπορεῖ αὐτή ἢ μοναδική ἱερωσύνη, πού ἀνήκει ἀληθινά στόν Χριστό νά εἶναι πάντοτε παροῦσα στήν Ἐκκλησία καί νά τήν κάνει πάντοτε νά εἶναι «τό πλήρωμα τοῦ τά πάντα ἐν πᾶσι πληρουμένου Χριστοῦ» (Ἐφ. 1, 23). Ἡ Ἐκκλησία ἔχει ἱερεῖς γιά νά μπορεῖ νά «πληροῦται» ὡς «βασιλεῖον ἱεράτευμα».

TINA ME ΛΕΓΟΥΣΙΝ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΕΙΝΑΙ;

32. Τί αποκαλύπτεται στην επί του Ὁρους Ὁμιλία;

Πρωτ. Κωνσταντίνου Παπαθανασίου,
Ἐφημ. Ἰ.Ν. Κοιμ. Θεοτόκου Παλαιῦ Φαλήρου, Ἰ.Μ. Νέας Σμύρνης

ΜΕΛΕΤΩΝΤΑΣ τὴν ἐπὶ τοῦ Ὁρους Ὁμιλία τοῦ Κυρίου στό κατά Ματθαῖον Εὐαγγέλιο διαπιστώνει κανεῖς ὅτι ὁ ἱερός Εὐαγγελιστής καταγράφει ἀναλυτικά στά κεφ. 5-7 ὅ,τι ὁ ἴδιος προανέφερε· ὅτι δηλ. καθὼς ὁ Ἰησοῦς περιόδευε ὅλη τὴ Γαλιλαία καὶ δίδασκε στίς συναγωγές, κήρυττε «τό εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας» (4,23· 9,35). Ἔτσι, στήν Ο.Ο. ἀποκαλύπτεται κατ' οὐσίαν τό χαρμόσυνο αὐτό μήνυμα γιά τόν ἐρχομό τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

α. Σέ ποιούς ἀποκαλύπτεται; Ἡ εἰκόνα ὅσων συγκεντρώθηκαν γύρω ἀπό τόν Ἰησοῦ παρουσιάζεται σάν δύο κύκλοι ἀκροατῶν, τῶν μαθητῶν πλησίον του καὶ τοῦ κόσμου μακρύτερα, ὁ ὁποῖος καὶ ἐντυπωσιάστηκε στό τέλος ἀπό τὴ διδασκαλία του (7,28). Ὡστόσο, οἱ μαθητές εἶναι πρωταρχικῶς ἐκεῖνοι πού ἀκοῦν τόν Ἰησοῦ καὶ λαμβάνουν κατόπιν τὴν ἐντολή του νά διδάξουν ὅλα τά ἔθνη, νά τηροῦν ὅλες τίς ἐντολές πού ὁ Ἰδιος τοῦς ἔδωσε (28,20). Συνεπῶς, μέ τὴν Ο.Ο. ἀποκαλύπτεται ἡ καρδιά τῆς διδασκαλίας γιά τὴ μεγάλη ἀποστολή τῶν μαθητῶν πρὸς τά ἔθνη.

β. Ἀποκάλυψη σέ κλειστή κοινότητα; Ἄν καὶ οἱ πρῶτοι ἀποδέκτες τῆς Ο.Ο. εἶναι οἱ μαθητές, αὐτὴ δέν τείνει νά περιοριστεῖ σέ μιά κλειστή κοινότητα, ἢ γενικότερα νά ὀριοθετηθεῖ στό ἐσωτερι-

κό τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ προοπτικὴ τοῦ Εὐαγγελίου δείχνει ὅτι ἡ Ο.Ο. δέν συνιστᾷ τὴν ἐσωτερικὴ ἠθικὴ μιᾶς ὁμάδας, τῆς ὁποίας τά μέλη συμπεριφέρονται διαφορετικὰ πρὸς τοὺς ἐντός καὶ τοὺς ἐκτός τῆς ὁμάδας. Ὁ χρυσὸς κανόνας (7,12) γενικοποιεῖ καὶ ἀνυψώνει τίς ἐντολές σέ ἓνα οἰκουμενικὸ ἐπίπεδο.

γ. Συγχρονικὴ ἀποκάλυψη. Σκοπὸς τοῦ Εὐαγγελιστῆ δέν εἶναι ἡ καταγραφή ἢ ἡ σύνθεση μιᾶς σπουδαίας ὁμιλίας. Περιέχει τό περιεχόμενο τῆς ἀποστολῆς γιά νά κηρυχθεῖ στόν κόσμον ἀπό τοὺς μαθητές, καὶ ταυτόχρονα συνιστᾷ τὴν καθοδηγητικὴ ἀρχὴ μέ τὴν ὁποία ἡ χριστιανικὴ κοινότητα τοῦ Ματθαίου καὶ ἡ Ἐκκλησία γενικότερα –ἀφοῦ «εἴρηται μὲν γὰρ πρὸς ἐκεῖνους, ἐγράφη δέ καὶ διὰ τοὺς μετὰ ταῦτα ἅπαντας» (ἰ. Χρυσόστομος)– ὀφείλουν νά ἀξιολογοῦν τά ἔργα τους. Γι' αὐτό κι ὁ ἱερός Ματθαῖος συνδυάζει τὴν παράδοση τοῦ Ἰησοῦ μέ τίς ἀνάγκες τῆς σύγχρονης Ἐκκλησίας του.

Ἐπομένως, ἡ γνωστὴ σέ ὅλους μας Ο.Ο. ἀποκαλύπτεται ὡς μιά ὁμιλία γιά μαθητεία (The Discourse on Discipleship), δηλ. ἀποκαλύπτονται σ' ἐμᾶς τά «θεμέλια τῆς καινῆς πολιτείας» (ἰ. Χρυσόστομος), οἱ εἰδικότερες ἀπαιτήσεις γιά τὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, γιά τὴν πρὸς τόν Θεὸ τελειότητά μας (5,48).

Γάμος και Θεία Εὐχαριστία στὶς πηγές τῆς ἀρχαίᾳς Ἐκκλησίας

Τοῦ Παναγιώτη Ἰ. Σκαλτσῆ,
Ἄναπλ. καθηγητῆ Α.Π.Θ.

Ο ΓΑΜΟΣ ἀπὸ τὰ πρῶτα χρόνια τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς ἐτελεῖτο δι' ἱερολογίας καί, ὅπως ὅλα τὰ μυστήρια, ἦταν ἐνταγμένοι στὸ λειτουργικὸ χῶρο τῆς θείας Εὐχαριστίας¹. Ἡ πράξις αὐτὴ σχετίζεται μὲ τὴν κεντρικὴ θέση πού κατέλαβε ἐξ ἀρχῆς ἡ θεία Εὐχαριστία στὴν καθόλου Λατρεία τῆς Ἐκκλησίας, τὴν κατανόηση τοῦ μυστηρίου αὐτοῦ ὡς τὸ πλήρωμα «καὶ τὸ τέλος τοῦ μυστηρίου παντός»², καὶ τὸ σύνδεσμό του μὲ τὴν Ἐκκλησία ὡς ἱστορικῆ-κοσμικῆ, ἀλλὰ καὶ ἐσχατολογικῆ πραγματικότητά³.

Πράγματι ἀπὸ τὴν πρῶτη χριστιανικὴ ἐποχὴ γίνεται σαφές ὅτι ἡ Εὐχαριστία εἶναι αὐτὴ πού δίδει στὸ Γάμο «τό εἰδικότερο χριστιανικὸ νόημα»⁴. Ὁ ἅγιος Ἰγνατίος ὁ Θεοφόρος (50-113) εἶναι ὁ πρῶτος πού ἐπισημαίνει ὅτι ἡ ἔνωση τῶν νυμφευομένων γίνεται «μετὰ γνώμης τοῦ ἐπισκόπου, ἵνα ὁ γάμος ᾗ κατὰ Κύριον καὶ μὴ κατ' ἐπιθυμίαν. Πάντα εἰς τιμὴν Θεοῦ γινέσθω»⁵. Λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν ἐκκλησιολογικῶν θέσεων τοῦ Ἰγνατίου ὁ «εἰς τύπον Θεοῦ» καὶ «εἰς τύπον τοῦ Πατρός»⁶ ἐπίσκοπος εἶναι αὐτός πού συγκροτεῖ τὴν κοινότητα (προεστώς τῆς σύναξης) καὶ γίνεται «ἡ κατ' ἐξοχὴν ἐκκλησιολογικὴ προϋπόθεσις τῆς Εὐχαριστίας»⁷. Ἐπομένως ἡ «γνώμη» τοῦ ἐπισκόπου ἐκφράζεται ὡς «γνώμη» τῆς εὐχαριστιακῆς κοινότητος, ἡ ὁποία συναγεται ὑπὸ τοῦ «προκαθημένου τοῦ ἐπι-

σκόπου» «ἐπὶ τὸ αὐτό». Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο ἡ γνώμη τοῦ ἐπισκόπου ταυτίζεται τελικὰ μὲ τὴν γνώμη τῆς Ἐκκλησίας καὶ μόνον ὁ Γάμος πού γίνεται μὲ αὐτοὺς τοὺς ὅρους καὶ ἔχει ὡς βάση τὸ πρότυπο τῆς σχέσης Χριστοῦ-Ἐκκλησίας καὶ τὴν ἀμοιβαία ἀγάπη ἐν Κυρίῳ θὰ εἶναι «κατὰ Κύριον καὶ μὴ κατ' ἐπιθυμίαν»⁸.

Σύμφωνα μὲ τὰ παραπάνω ὁ ρόλος τοῦ ἐπισκόπου δὲν ἦταν καθόλου τυπικός καὶ διαδικαστικός στὴν ὑπόθεση τοῦ Γάμου, περιοριζόμενος σὲ μία ἀπλὴ ὑπογραφή-ἄδεια γιὰ τὴν τέλεση τοῦ μυστηρίου. Ἀντιθέτως ἡ παρουσία τοῦ ἰδίου ἢ τῶν ἱερέων στὸ Γάμο σήμαινε τὴν τέλεσή του σὲ ἱερό τόπο, τὴν ἐπίδοση προσφορῶν καὶ ἀφιερωμάτων στὸ Θεὸ ἀπὸ τοὺς νυμφευομένους, καθαγιαστικὴ εὐλογία καὶ κοινωνία τῶν νεονύμφων ἐντὸς τῆς πλήρους θείας Λειτουργίας ἢ ἀπὸ κρατηθέντα δῶρα ἀπὸ προηγηθεῖσα θεία Λειτουργία⁹.

Τὴν πράξις αὐτὴ τῆς τέλεσης τοῦ μυστηρίου τοῦ Γάμου μὲ ἱερολογία καὶ στὸ πλαίσιο τῆς θείας Εὐχαριστίας τὴν μαρτυροῦν, ἄμεσα ἢ ἕμμεσα, καὶ ἄλλα κείμενα τῶν πρώτων χριστιανικῶν χρόνων. Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς π.χ. (150-215) ὁμιλεῖ γιὰ τὴν «κατὰ Λόγον» τελείωση τοῦ Γάμου¹⁰ καὶ τὸν ἀγιασμό τῶν νεονύμφων μὲ τὴν ἐπίθεση τῶν χειρῶν τοῦ ἱερέα καὶ τὴ σχετικὴ εὐλογία¹¹. Ὁ Τερτυλλιανός (155-222) ἀναγνωρίζει τὴ θεία

καταγωγή του Γάμου και την ανύψωσή του «εις Χριστόν και εις τήν Ἐκκλησίαν»¹². Μέ σαφήνεια δέ κάνει λόγο για τή σύνδεσή του με τή θεία Εὐχαριστία: «Ἡ Ἐκκλησία οἰκονομεῖ, ἐπιβεβαιώνει ἢ προσφορά (oblatio) καί σφραγίζει ἢ εὐλογία (benedictio)»¹³. Μέ τόν τρόπο αὐτό ὁ Γάμος ξεπερνοῦσε τά ὅρια τοῦ κοινωνικοῦ συμβολαίου καί μετατρέποταν σέ «μυστήριον» μέ αἰώνια ἀξία¹⁴. Ἕνας μάλιστα ἀπό τούς λόγους πού ἔκαμαν τόν Τερτυλλιανό νά τονίσει τή μυστηριακή καί εὐχαριστιακή διάσταση τοῦ Γάμου ἦταν καί τό νά προφυλαχθοῦν οἱ χριστιανοί ἀπό τίς προσπάθειες ὀρισμένων αἰρετικῶν νά ἐξευτελίσουν τά μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας μιμούμενοι αὐτά ἢ παραποιώντας τα στά μυστήρια τοῦ εἰδωλολατρικοῦ κόσμου¹⁵.

Σημαντικές πληροφορίες για τήν ἱερολογία τοῦ Γάμου ἔχουμε καί ἀπό κείμενα τῶν Πατέρων τῆς χρυσῆς ἐποχῆς. Ὁ Μ. Βασίλειος († 379) ἐπισημαίνει ὅτι ἡ ἔνωση τοῦ ἀνδρα καί τῆς γυναίκας ἐπιτυγχάνεται μέ τό φυσικό δεσμό καί μέ τήν εὐλογία¹⁶. Ἡ σύζευξη εἶναι δεσμός φυσικός καί πνευματικός μέσω τῆς εὐλογίας τοῦ Θεοῦ καί τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἁγιασμοῦ¹⁷. Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος († 390) ἀναφέρει ὅτι στό Γάμο «τῆς χρυσῆς Ὀλυμπιάδος παρῆν ἐπισκόπων ὄμιλος» καί κάνει λόγο για τήν ἄρμωση τῶν χειρῶν τῶν νεονύμφων¹⁸, πράξη πού δλώνει τό τέλειον τῆς ἔνωσης καί ἀποτελεῖ τό καθιερωτικό στοιχεῖο στήν Ἀκολουθία τοῦ Γάμου. Ὁμιλεῖ ἐπίσης για ψαλμωδίες καί εὐχές, οἱ ὁποῖες διασφαλίζουν «τό κάλλιστον» καί «τό εὐκοσμον» τοῦ Γάμου¹⁹. Ὁ ἱερός Χρυσόστομος († 471) χαρακτηριστίζει τά γαμήλια στέφανα σύμβολα νίκης «ὅτι μὴ κατηγωνίσθησαν ὑπό τῆς ἡδονῆς» οἱ νεόνυμφοι. Τούς προτρέπει

δέ, για τήν τέλεση τοῦ μυστηρίου, «ἱερέας καλεῖν καί δι' εὐχῶν καί εὐλογιῶν τήν ὁμόνοιαν τοῦ συνοικεσίου συσφίγγειν»²⁰.

Οἱ ὡς ἄνω μαρτυρίες τῶν κειμένων τῆς ἀρχαϊκῆς Ἐκκλησίας καταδεικνύουν τήν παλαιότητα παράδοση τῆς ἱερολογίας τοῦ Γάμου καί τῆς σύνδεσης τοῦ μυστηρίου αὐτοῦ μέ τή θεία Εὐχαριστία. Ἡ ἄποψη λοιπόν ὅτι ὁ Λέων ὁ Σοφός τόν 9^ο αἰ. εἶναι αὐτός πού καθιέρωσε τήν ἱερολογία εἶναι λαθασμένη. Ἐκεῖνος ἀπλῶς περιέβαλε μέ τό κύρος τοῦ νόμου τήν ἐκκλησιαστική ἱερολογία, πού ἴσχυε ἐπί αἰῶνες, καί τήν ἐπέβαλε σέ ὅλες τίς τάξεις τῶν ἀνθρώπων «πρός κοσμιωτέραν πολλῶν καί ἱερωτέραν ἐπίδοσιν τοῦ βίου καθεστηκότων τῶν πραγμάτων»²¹, προκειμένου δηλαδή νά ἀντιμετωπίσει διαφορες ἐκτροπές μέ ἀρνητικό κοινωνικό ἀντίκτυπο (π.χ. παλλακεία), ἀναγνωρίζοντας ἔτσι καί τήν ἀπό τήν Ἐκκλησία ἀποδιδόμενη ἱερότητα σ' αὐτό τό μυστήριο.

Μέ τό νά περιέλθει ὁ Γάμος ἀποκλειστικά στήν ἀρμοδιότητα τῆς Ἐκκλησίας ἀποδυναμώθηκε ὁ πολιτικός Γάμος, ἀφοῦ δέν εἶχε πλέον νομική ἰσχύ, καί καταργήθηκε ἡ παλλακεία²². Τό ὑποχρεωτικόν τῆς ἱερολογίας εἶχε βεβαίως καί ἀρνητικές συνέπειες. Ἀνάγκασε τήν Ἐκκλησία νά προσαρμοσθεῖ στίς νέες ἀπαιτήσεις καί νά διαμορφώσει τήν ἱερολογική τελετή τοῦ Γάμου ἀνάλογα μέ τό ἄν οἱ μελλόνυμφοι εἶναι ἄξιοι νά κοινωνήσουν ἢ ὄχι²³. Ἔτσι φθάσαμε σιγά-σιγά ἀπό τόν 12^ο αἰ. καί κυρίως κατά τήν περίοδο τῆς Τουρκοκρατίας στόν τύπο τῆς Ἀκολουθίας τοῦ Γάμου μόνο μέ κοινό ποτήριον²⁴.

Ἡ Ἐκκλησία πάντοτε τόνιζε ὅτι «δι' ἱερολογίας καί θείας μεταλήψεως τοῦ σώματος καί τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ ὁ Γάμος γίνεται»²⁵. Ἡ ὑπεράσπιση αὐτῆς τῆς

παράδοσης είναι και τό σημερινό της όπλο έναντιον τής εκκοσμικευσης και τά προβαλλόμενα στίς μέρες μας πρότυπα Γάμου. Ό Γάμος ως «*αγάπης μυστήριον*»²⁶, όπου δύο άγνωστοι άνθρωποι ένώνονται «*εις σάρκα μίαν*»²⁷ και θεμελιώνουν τή νέα τους ζωή στή σχέση και τό πρότυπο τής αγάπης του Χριστου προς τήν Έκκλησία²⁸, δέν είναι δυνατόν νά έννοηθεί έξω από τήν ιερολογία και τή σύνδεσή του, έφόσον ύπάρχουν βεβαίως οί προϋποθέσεις, μέ τή θεία Εύχαριστία. Καί τοϋτο διότι ό Γάμος είναι ανάμνηση του μυστηρίου τής δημιουργίας και του μυστηρίου τής σχέσης Χριστου-Έκκλησίας.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΑΡΕΟΠΑΓΙΤΟΥ, *Περί τής εκκλησιαστικής ιεραρχίας* 3, 1, ΕΠΕ 3, 364: «*Οϋκ ένεστι σχεδόν τινα τελεσθήναι τελετήν ιεραρχικήν, μή τής θειοτάτης εύχαριστίας*».
2. ΣΥΜΕΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, *Διάλογος...*, ΕΖ', ΡG 155, 233B. Βλ. και ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΑΡΕΟΠΑΓΙΤΟΥ, ό.π., ΕΠΕ 3, 366. Π. Ι. ΣΚΑΛΤΗ, *Γάμος και Θεία Λειτουργία. Συμβολή στήν ιστορία και τή θεολογία τής Λατρείας*, έκδ. Π. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 1998, σσ. 19-20.
3. ΙΩΑΝΝΟΥ (Μητρ. Περγάμου), «*Εύχαριστία και Βασιλεία του Θεου*», *Σύναξη* 49 (Ιαν. - Μάρτ. 1994) 7-18· 51 (Ιούλ. - Σεπτ. 1994) 83-101· 52 (Όκτ. - Δεκ. 1994) 81-97.
4. J. MEYENDORFF, *Γάμος μιά όρθόδοξη προοπτική*, μετάφρ. Διαμαντή Αύγουστίδη, Αθήνα 1983, σ. 27.
5. *Πρός Πολύκαρπον*, 5, 2, Sources Chretiennes (SC) 10, 150.
6. *Μαγνησιεύσιν* 6, 1, SC 10, 84 και *Τραλλιανούς* 3, 1, SC 10, 96.
7. Z. ZIZIULAS, «*The ecclesiological presupposition of the holy eucharistic*», *Nicolaus* 10/1982, σ. 345.
8. Ν. Σ. ΜΙΛΟΣΕΒΙΤΣ, *Η θεία Εύχαριστία ως κέντρον τής θείας Λατρείας - Η σύνδεσις των μυστηρίων μετά τής θείας Εύχαριστίας* (διατριβή επί διδακτορία), Θεσσαλονίκη 1995, σσ. 88-89.
9. Π. Ι. ΣΚΑΛΤΗ, ό.π., σ. 163 έξ. Βλ. και Ι. ΠΗΛΙΔΗ (Έπισκόπου Κατάνης), *Η Χριστιανική Έρωσύνη*, Αθήνα 1988, σ. 620.
10. *Στρωματείς* 4, ΡG 8, 1337A.

Η γαμήλιος εύλογία, «*ή στεφανική επίκλησις*» κατά τον άγιο Θεόδωρο τον Στουδίτη, τονίζει τό θείο συστατικό του συζυγικού δεσμου, «*τήν του πρώτου ανθρώπου διάπλασιν, και προς τήν εκ τής πλευράς αυτού γυναίκα σύζευξιν ύπομνηματίζουσα*»²⁹. Σέ κάθε Γάμο έπαναλαμβάνεται ή αρχική θεία εύλογία και ξαναποκτά τό ζευγάρι τήν προπρωτική του ένότητα. Συμμετέχει και πάλι στό δημιουργικό σχέδιο του Θεου και αναλαμβάνει τήν ευθύνη νά μαρτυρεί στή ζωή του «*τό μέγα θαύμα του μυστηρίου τής ένώσεως του Χριστου μέ τήν Έκκλησίαν*»³⁰.

11. *Παιδαγωγός* 3, ΡG 8, 637B.
12. *De anima* 11, PL 2, 663A.
13. *Ad uxorem* 2, 9, PL 1, 1302A.
14. J. MEYENDORFF, ό.π., σ. 28.
15. *De praescriptionibus* 40, PL 2, 55AB. Βλ. και Π. Ι. ΣΚΑΛΤΗ, ό.π., σσ. 135-139.
16. *Είς τήν Έξαήμερον*, ΡG 29, 160BC.
17. Ν. Α. ΜΑΤΣΟΥΚΑ, *Δογματική και Συμβολική Θεολογία Β'. Έκθεσις τής όρθόδοξης πίστης σε αντιπαράθεση με τή Δυτική Χριστιανοσύνη*, έκδ. Π. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 1988, σσ. 496-497.
18. *Έπιστολή 193. Προκοπίω*, ΡG 37, 313 έξ.
19. *Έπιστολή 132. Διοκλει*, ΡG 37, 376A.
20. *Είς Α' Τιμόθεον* 9, ΡG 62, 546. Βλ. και Π. Ι. ΣΚΑΛΤΗ, ό.π., σ. 143.
21. *Νεαρά πθ', Βασιλικά*, τόμ. Γ', σ. 355. Βλ. και ΡG 107, 601B. Π. Ι. ΣΚΑΛΤΗ, ό.π., σσ. 158-159.
22. Π. Ι. ΣΚΑΛΤΗ, ό.π., σ. 159.
23. Ν. Σ. ΜΙΛΟΣΕΒΙΤΣ, ό.π., σ. 92.
24. Π. Ι. ΣΚΑΛΤΗ, ό.π., σ. 299 έξ.
25. ΒΑΛΣΑΜΩΝΟΣ, *Έρμηνεία εις κοτ' κανόνα Μ. Βασιλείου*, έν Γ. Α. ΡΑΛΛΗ - Μ. ΠΟΤΛΗ, *Σύνταγμα των θείων και ιερών κανόνων*, τόμ. Δ', σ. 160.
26. ΙΩΑΝΝΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ, *Είς τήν προς Κολοσσαείς Έπιστολήν*, ΡG 62, 387.
27. Γέν. 2, 24.
28. Έφ. 5, 32.
29. *Έπιστολαί* I, 50, ΡG 99, 1092D-1093A.
30. ΑΙΜ. ΤΙΜΙΑΔΟΥ (Έπισκόπου Καλαβρίας), «*Έν όψει τής Συνόδου. Τό βίωμα του μυστηρίου του Γάμου*», έν *Έκκλησία* 45 (1968) 13. Βλ. και Π. Ι. ΣΚΑΛΤΗ, ό.π., σσ. 20-21.

24. Κατήχηση και προσηλυτισμός (β')

Ἀλεξάνδρου Σ. Καριώτογλου,
Δρος Θεολογίας

ΣΤΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ἄρθρο μας ἀφήσαμε νά ἐννοηθεῖ ὅτι ἡ πειθῶ σχετίζεται μέ τόν προσηλυτισμό, μία πράξη, ἡ ὁποία δέν συμβιβάζεται μέ τήν προσπάθεια τῆς Ἐκκλησίας νά φέρεי τόν ἄνθρωπο «εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας». Ὡστόσο δέν πρέπει νά συγχέουμε τήν πειθῶ ἐκείνη πού φέρει μέσα τῆς τόν καταναγκασμό, μέ τήν πειθῶ πού μπορούμε νά χρησιμοποιήσουμε γιά νά δώσουμε στό κατηχούμενο νά ἐννοήσει καί νά πεισθεῖ ὅτι μέσα στήν Ἐκκλησία βρίσκεται ἡ ἀλήθεια. Μέ τό πνεῦμα αὐτό ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος γράφει: «Σωστό δέν εἶναι νά ἐπιβάλλεις, ἀλλά νά πείθεις, νομίζω, καί γιά μᾶς πιό ὠφέλιμο εἶναι καί γι' αὐτούς τούς ἴδιους πού θά φέρουμε στόν Θεό. Διότι τό πρῶτο εἶναι ἀθέλητο καί μέ τή βία κρατιέται, δεμένο στά χέρια σάν νευρά στό βέλος· ἡ ἀπό παντοῦ περιορισμένο ρεῦμα μέσα στήν κοίτη, πού σάν βρεῖ καιρό περιφρονεῖ τή βία. Τό θελημένο, σίγουρο κάθε στιγμή, τό σφίγγουν τ' ἀθέλητα δεσμά τῶν πόθων του»¹.

Υπάρχει, λοιπόν, πειθῶ, σέ μία προσπάθεια ἐπιβολῆς τῶν ἀληθειῶν τῆς Ἐκκλησίας, ὡστόσο παραμένει ἡ προσπάθεια αὐτή ἕνα εἶδος ἐπιβολῆς, πράγμα τό ὁποῖο δέν εἶναι ἀποδεκτό, ἐπειδή ὑποκρύπτεται ἕνα εἶδος βιασμοῦ τῆς ἐλευθερίας τοῦ προσώπου. Ἐνας κατηχητής δέν μπορεῖ νά ἐπιβάλλει τίς ἀλήθειες τῆς Ἐκκλησίας, γιατί βιάζει πνευματικά τόν κα-

τηχούμενο καί κατά τόν ἅγιο Γρηγόριο «τό νά ὀδηγήσει κανεῖς μέ τή βία εἶναι ἀκούσιο, ἐπειδή γίνεται μέ τή βία· καί ἐπειδή γίνεται μέ τή βία δέν μπορεῖ κανεῖς νά τό ἐπαινέσει, οὔτε εἶναι μόνιμο». Καί ἐξηγεῖ ὅτι καθετί, τό ὁποῖο «ἐκβιάζεται ἐπιστρέφει πάλι στόν ἑαυτό του, ὅπως τό φυτό τό ὁποῖο λυγίζει μέ τή βία τῶν χειρῶν, ἀλλά ὅταν ἀφεθεῖ ἐλεύθερο, ἐπιστρέφει πάλι στόν ἑαυτό του. Τό νά μεταβληθεῖ ὁμως ἀπό τήν προαίρεσή του εἶναι καί νόμιμο καί ἀσφαλές καί διατηρεῖται ἀπό εὐμενῆ διάθεση»².

Παράλληλα ὑπάρχει ἡ πειθῶ, ἡ ὁποία ἀπευθύνεται σέ πρόσωπα συνειδητοποιημένα ὡς πρός τό τί ἀκριβῶς ζητοῦν, ἐπιλέγουν ἐλεύθερα καί βρίσκονται πάντοτε σέ ἐτοιμότητα νά ἐλέγξουν ὅσα τούς προσφέρει ὁ κατηχητής καί θελημένα, μέ πόθο δηλαδή νά ἀποδεχτοῦν τήν Ἀλήθεια. Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ἀναφέρει σέ ἕνα δίστιχο του ἀκόμα μία μεγάλη ἀλήθεια, ἡ ὁποία ἔχει ἄμεση σχέση μέ τό θέμα μας καί χρειάζεται νά τήν ἔχουν στό νοῦ τους οἱ κατηχητές: «Ἡ βία συνηθίζει νά πείθει ὅσους δέν θέλουν, καί πολλές φορές ὑποτάσσει καί τούς γίγαντες»³.

Στό σημεῖο αὐτό θά θυμηθῶ καί θά καταθέσω μία μικρή ἱστορία-γεγονός, τήν ὁποία πληροφορήθηκα πρόσφατα. Στό πλαίσιο τῆς ἐργασίας μου στήν ἐκπαίδευση γνώρισα μία καθηγήτρια, ἡ ὁποία μέ

πληροφόρησε ότι από μικρό παιδί ωςτά 15 χρόνια της έζησε μέσα σε μία οικογένεια όπου ο πατέρας της ήταν μάρτυρας του Ίεχωβᾶ και για τό λόγο αυτό έπρεπε κάτ' αυτόν και ή ίδια να συμμετέχει στή πίστη του. Τῆς εἶχε άσκηθεῖ πραγματική πνευματική βία. Δέν γνώριζε τή χριστιανική πίστη. Συμμετείχε σε όλες τίς συγκεντρώσεις τών μαρτύρων του Ίεχωβᾶ και άποδεχόταν όσα τῆς έλεγαν. Στά 15 χρόνια της ό πατέρας της γνώρισε προσωπικά τόν μακαριστό π. Άντώνιο Άλεβιζόπουλο, συζήτησε μαζί του και άναγνώρισε τήν πλάνη τῆς αίρετικῆς θρησκείας αὐτῆς. Έτσι επέστρεψε στήν Όρθόδοξη πίστη. Τότε και ή ίδια ζήτησε να βαπτιστεῖ Όρθόδοξη χριστιανή. Μέ έντυπωσίασε ώστόσο μία παρατήρηση πού μου έκανε λέγοντας: «Καθώς γνωρίζετε, οί μάρτυρες του Ίεχωβᾶ δέν δέχονται τήν άθανασία τῆς ψυχῆς. Σᾶς όμολογῶ ότι ποτέ μου δέν πίστευα σε κάτι τέτοιο. Δέν μπορούσα να δεχτῶ ότι εἶμαι ένα όν καταδικασμένο να ζήσει για κάποια χρόνια και μετά να πεσω στήν άνυπαρξία». Η πνευματική βία πού τῆς άσκήθηκε 15 χρόνια τήν «έπειθε», ένῶ δέν ήθελε και μέσα της έσωτερικά και μυστικά έκρυβε τή δική της πίστη, ή όποια τήν έπεισε να αναζητήσει τήν Άλήθεια. Μέ τόν τρόπο αυτό επιβεβαιώνεται ό λόγος του άγιου Γρηγορίου ότι αυτός πού έκβιάζεται, έπιστρέφει πάλι στον έαυτό του. Και ό πνευματικός βιασμός μπορεί να γίνεται με τήν πειθώ εκείνη πού εἶναι άρνητικά φορτισμένη παρά τά λογικά έπιχειρήματα πού διαθέτει.

Η πείρα τῆς Έκκλησίας δείχνει ότι όλοι όσοι εργάστηκαν έξω από τό πνεύμα τῆς Έκκλησίας διέθεταν ένα άφάνταστο όρθολογισμό στή σκέψη τους με σκοπό να στρατολογήσουν όπαδούς. Δέν διέθεταν όμως τή χάρη του άγιου Πνεύματος. Άκόμα κι άν χρησιμοποιούσαν τό όνομα του Ίησοῦ.

Εἶναι αυτό πού συνέβη στήν εποχή τών Άποστόλων καθώς μᾶς διηγείται τό βιβλίο τών Πράξεων τών Άποστόλων: «Μερικοί από τούς περιοδεύοντες Ιουδαίους έξορκιστές έπιχείρησαν να χρησιμοποιήσουν τό όνομα του Κυρίου Ίησοῦ σ' αὐτούς πού εἶχαν πνεύματα πονηρά, και έλεγαν: “Σᾶς έξορκίζουμε στο όνομα του Ίησοῦ, πού κηρύττει ό Παῦλος”. Αὐτό τό έκαναν και οί έφτά γιοί κάποιου Σκευᾶ, Ιουδαίου Άρχιερέα. Τό πονηρό πνεύμα όμως τούς εἶπε: “Τόν Ίησοῦ τόν γνωρίζω και τόν Παῦλο τόν ξέρω· έσεῖς όμως ποιοί εἶστε;”» (Πράξ. 19,13-15). Ό άπόστολος Παῦλος αντίθετα «μέ παρησία κήρυττε και συζητοῦσε, φέροντας πειστικές άποδείξεις σχετικά με τήν βασιλεία του Θεοῦ» (Πράξ. 19,8).

Αὐτή εἶναι ή πραγματική εργασία ενός κατηχητῆ: διάλογος και πειστικές άποδείξεις περι τῆς βασιλείας του Θεοῦ. Καμία προσπάθεια προσηλυτισμοῦ και άσκησης πνευματικῆς βίας.

Τά πειστικά έπιχειρήματα να γίνονται με σκοπό και μόνο να άποτελέσουν άφορμή για να επιλέξει ό κατηχούμενος με δική του προαίρεση τήν Άλήθεια πού διδάσκει ή Έκκλησία μας.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ, Έπη εις έαυτόν. Ποίημα ΙΑ', Περί τόν έαυτοῦ βίον, PG 37,1118.
2. ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ, Λόγος Β' Άπολογητικός τῆς εις τόν Πόντον φυγῆς, PG 37,35,424C-425A.
3. ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ, Έπη θεολογικά. Ποίημα ΛΒ', Γνωμικά δίστιχα, PG 37,926.

Ἄρχιμ. Νικοδήμου Εὐσταθίου,
Πρωτοσυγγέλλου Ἱ. Μ. Χαλκίδος

[41 και ἰδοὺ ἦλθεν ἀνὴρ ᾧ ὄνομα Ἰάειρος, και οὗτος ἄρχων τῆς συναγωγῆς ὑπῆρχε· και πεσὼν παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ παρεκάλει αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, 42 ὅτι θυγάτηρ μονογενῆς ἦν αὐτῷ ὡς ἐτῶν δώδεκα και αὐτὴ ἀπέθνησκεν. Ἐν δὲ τῷ ὑπάγειν αὐτὸν οἱ ὄχλοι συνέπιγον αὐτόν. 43 και γυνὴ οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος ἀπὸ ἐτῶν δώδεκα, ἣτις ἰατροῖς προσαναλώσασα ὅλον τὸν βίον οὐκ ἴσχυσεν ὑπ' οὐδενὸς θεραπευθῆναι, 44 προσελθοῦσα ὀπισθεν ἤψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, και παραχρῆμα ἔστη ἡ ῥύσις τοῦ αἵματος αὐτῆς. 45 και εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Τίς ὁ ἀψάμενός μου; ἀρνούμενων δὲ πάντων εἶπεν ὁ Πέτρος και οἱ σὺν αὐτῷ· Ἐπιστάτα, οἱ ὄχλοι συνέχουσι σε και ἀποθλιβουσι και λέγεις τίς ὁ ἀψάμενός μου; 46 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἦψατό μου τις· ἐγὼ γὰρ ἔγνω δύναμιν ἐξεληθοῦσαν ἀπ' ἐμοῦ. 47 ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ ἔλαθε, τρέμουσα ἦλθε και προσπεσοῦσα αὐτῷ δι' ἣν αἰτίαν ἤψατο αὐτοῦ ἀπήγγειλεν αὐτῷ ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, και ὡς ἰάθη παραχρῆμα. 48 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· Θάρσει, θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέ σε· πορεύου εἰς εἰρήνην. 49 Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἔρχεται τις παρὰ τοῦ ἀρχισυναγωγίου λέγων αὐτῷ ὅτι Τέθνηκεν ἡ θυγάτηρ σου· μὴ σκύλλε τὸν διδάσκαλον. 50 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας ἀπεκρίθη αὐτῷ λέγων· Μὴ φοβοῦ· μόνον πίστευε, και σωθήσεται. 51 ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν οἰκίαν οὐκ ἀφῆκεν εἰσελθεῖν οὐδένα εἰ μὴ Πέτρον και Ἰωάννην και Ἰάκωβον και τὸν πατέρα τῆς παιδὸς και τὴν μητέρα. 52 ἔκλειον δὲ πάντες και ἐκόπτοντο αὐτήν. ὁ δὲ εἶπε· Μὴ κλαίετε· οὐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθεύδει. 53 και κατεγέλων αὐτοῦ, εἰδότες ὅτι ἀπέθανεν. 54 αὐτὸς δὲ ἐκβαλὼν ἔξω πάντας και κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς ἐφώνησε λέγων· Ἥ παις, ἐγείρου. 55 και ἐπέστρεψε τὸ πνεῦμα αὐτῆς, και ἀνέστη παραχρῆμα, και διέταξεν αὐτῇ δοθῆναι φαγεῖν. 56 και ἐξέστησαν οἱ γονεῖς αὐτῆς· ὁ δὲ παρήγγειλεν αὐτοῖς μηδεὶν εἰπεῖν τὸ γεγονός.]

Η ΠΟ ΤΗΝ ΕΙΔΩΛΟΛΑΤΡΙΚΗ πόλη τῶν Γερουσιανῶν, ὁ Ἰησοῦς ἐπιστρέφει στὴν ὄχθη τῆς λίμνης τῆς γειτονικῆς Καπερναούμ, ὅπου ὄχλος πολὺς συναθροίζεται γύρω Του. Ὁ Ἰησοῦς εἶναι ἤδη γνωστός, θεωρεῖται δάσκαλος καὶ προφήτης ἀπὸ πολλοὺς πού Τὸν ἀναζητοῦν καὶ πηγαίνουν σ' Αὐτόν γιὰ νὰ Τὸν ἀκούσουν, καὶ συγχρόνως νὰ Τοῦ ἐκθέσουν τὴ δική τους δύσκολη κατάσταση στὴν ὁποία βρίσκονται. Ὁμοίως καὶ ὁ Ἰάειρος, ὁ ἐπικεφαλῆς τῆς Συναγωγῆς, ἕνας ἄνθρωπος δηλαδὴ πού εἶχε ἐπίσημο κοινωνικο-θηρσκευτικό ἀξίωμα στό Ἰσραήλ, ἀ-

νεπηρέαστος ἀπὸ τὴν ἔχθρα καὶ τίς ὑποψίες πού ἔτρεφαν οἱ Ἰουδαϊκὲς ἀρχές γιὰ τὸν Ἰησοῦ, πηγαίνει σ' Αὐτόν γιὰ νὰ ζητήσει βοήθεια γιὰ τὴ δωδεκάχρονη κόρη του, ἡ ὁποία ἦταν σοβαρὰ ἄρρωστη.

Αὐτός ὁ ἄνθρωπος μὲ τό δημόσιο ἀξίωμα ξεπερνᾷ τό πλῆθος, βρίσκει τό κουράγιο νὰ «ἐνοχλήσει» τὸν διδάσκαλο, πέφτει στά γόνατα ἐνώπιον τοῦ Ἰησοῦ καὶ Τὸν παρακαλεῖ νὰ τὸν ἀκολουθήσει εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. Ὁ Εὐαγγελιστὴς δὲν μᾶς μεταφέρει τοὺς λόγους τοῦ ἀνδρα, ἀλλὰ μόνο τὴν στάση του: στὴν παρουσία τοῦ Ἰησοῦ, Τὸν παρακαλεῖ. Ἀμέσως ὁ

Ἰησοῦς στέργει καί κατευθύνεται πρὸς τὴν οἰκία τοῦ Ἰαείρου, ἐνῶ ὁ ὄχλος συνωστίζεται γύρω Του.

Μέσα σ' ἐκεῖνο τό θορυβῶδες πλῆθος μιά γυναίκα ζητεῖ νά ἐπικοινωνήσῃ μαζί Του, γιὰ νά θεραπευθεῖ. Ἀσθενεῖ ἀπὸ αἱμορραγία, βρίσκεται δηλαδή, σύμφωνα μέ τό Νόμο, σέ κατάσταση ρυπαρότητας, πού τήν ἀνάγκαζε νά ζεῖ ἀπομονωμένη, ἀπέχοντας ἀπό κάθε ἐπαφή, ἀφοῦ ἡ μίανση μεταδιδόταν μέ τό ἄγγιγμα, μέ τήν ἐπαφή. Ἡ κατάσταση αὐτῆς τῆς γυναίκας εἶναι ἰδιαίτερη. Ἡ ἀσθενεία της τήν κάνει μὴ ἀποδεκτὴ ἀκριβῶς στή θηλυκότητά της. Δέν μπορεῖ νά εἶναι ἢ νά γίνῃ σύζυγος ἢ μητέρα καί αὐτό γιὰ μιά γυναίκα ἐβραία ἦταν τό πᾶν. Ἡ ὀδύνη της εἶναι, λοιπόν, κυρίως ἐσωτερική, ἀφορᾷ στήν ἀνθρώπινη ὑπόληψη, στήν κοινωνική της ἀποδοχή, εἶναι ἄν τό καλοσκεφθεῖς μιά ὀδύνη ἀπίστευτα τρομακτική. Ὡστόσο, κινούμενη ἀπὸ τήν πίστη σ' Ἐκεῖνον τόν προφήτη τῆς Γαλιλαίας καί ἀπὸ τήν ἐλπίδα στή «δύναμή» Του, ζητεῖ νά ἀγγίξει τό ἱμάτιό Του. Εἶναι ἕνας ἄλλος τρόπος νά πλησιάσῃ τόν Ἰησοῦ καί νά ἔρθῃ σέ ἐπαφή μαζί Του, χωρίς νά ἄρθρώσῃ λέξη, παρά μόνον ἀγγίζοντας Τον. «Καὶ παραχρῆμα ἔστη ἡ ῥύσις τοῦ αἵματος αὐτῆς».

Ὁ Ἰησοῦς ἔνοιωσε, ὅμως, ὅτι ἡ γυναίκα ἐκείνη τόν ἀγγίξε. Παρά τόν συνωστισμό νοιώθει νά βγαίνει ἀπὸ τό σῶμα Του μιά δύναμη θεραπευτική. Τό νά ἀγγίξεις τόν Ἰησοῦ δέν εἶναι σάν νά ἀγγίζεις ἕνα γούρι ἢ μιά ἐνεργητικὴ δύναμη ὑπερκόσμια. Ἐκεῖνος ἐμπλέκεται σ' αὐτή τὴ σχέση, κοιτάζει στά μάτια, γνωρίζει ὅτι κάτι ἔδωσε. Βρισκόμαστε ἐναντι ἑνός γεγονότος ἀξιοσημείωτης ἀντιμεταδόσεως τῆς πίστεως τῆς γυναίκας, πού ἀκουμπᾷ ἐλαφρὰ τόν Ἰησοῦ, καί τοῦ ἐλέους τοῦ ἴδιου τοῦ Ἰησοῦ πού τῆς ἀπαντᾷ παραχρῆμα.

Αὐτὴ ἡ γυναίκα θέλει νά θεραπευθεῖ, ἀλλὰ ὄχι δημόσια, προτιμᾷ τὴν ἀνωνυμία, γιὰ εἶναι συνηθισμένη νά κρύβεται καί νά ντρέπεται γιὰ τὴν ρυπαρότητά της. Καί ὁ Ἰησοῦς τότε ἐπιτελεῖ σ' ἐκείνη μιά δεύτερη θεραπεία, βγάζοντάς τὴν ἀπὸ τό πλῆθος, ἀναζητώντας τό πρόσωπο, τὴν ὄψη της, τὴ μορφὴ της, μεταξύ ἐκείνων πού Τόν συνθλίβουν. Τώρα, σύμφωνα μέ τό Νόμο, ὁ Ἰησοῦς ἀπέκτησε τὴ ρυπαρότητα, ἡ ὁποία βάρυνε ἐκείνη τὴ γυναίκα· ὡστόσο δέν τὴν ἐπιπλήττει, δέν προσεπικυρώνει τὰ ὑψωμένα ἐμπόδια τῶν θρησκευτικῶν διαταγῶν. Ἀντίθετα, τῆς ἀπευθύνει λόγους πλήρεις ἀνθρωπιᾶς: «Θάρσει, θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέ σε· πορεύου εἰς εἰρήνην». Δέν πρόκειται γιὰ μιά πράξη μαγική, μὰ γιὰ ἕνα γεγονός πίστεως, ἕνα σημάδι σωτηρίας καί μεσσιανικῆς εἰρήνης, προσφερόμενο σ' ὅποιον πλησιάζει τό Χριστό μέ πίστη! Εἶναι διπλῆ λοιπόν ἡ θεραπεία γιὰ κείνη: σωματικὴ καί ψυχικὴ, ἀφοῦ ἡ τόσο ἐπιζητούμενη συνάντηση μέ τόν Ἰησοῦ, ἐξ αἰτίας τῆς πίστεως της, ἀπέφερε σ' ἐκείνη τὴν θεραπεία.

Μετά ἀπ' αὐτὴ τὴν παρένθεση, μετά ἀπὸ αὐτό τό μοιραῖο χάσιμο χρόνου, ὁ Εὐαγγελιστὴς συνεχίζει τὴ διήγηση τοῦ προηγούμενου ἐπεισοδίου. Ὅταν ἕνας ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ ἀρχισυναγώγου τόν προλαβαίνει, ἀφαιρώντας κάθε ἐλπίδα, «λέγων αὐτῷ ὅτι Τέθνηκεν ἡ θυγάτηρ σου· μὴ σκύλλε τὸν διδάσκαλον», ὁ Ἰησοῦς τοῦ ζητεῖ νά ἔχει ἐλπίδα· «Μὴ φοβοῦ· μόνον πίστευε, καὶ σωθήσεται... οὐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθεύδει».

Τό γεγονός ὅτι ὁ Ἰησοῦς λέει ὅτι τό παιδί κοιμᾶται δέν σημαίνει ὅτι πρόκειται γιὰ μιά κατάσταση φαινομενικοῦ θανάτου. Ὁ Ἰησοῦς ἐκφράζεται μέ παρόμοια ὀρολογία καί στήν περίπτωσι τοῦ Λαζάρου (Ἰωάν. 11, 11), ὁ ὁποῖος ἐπίσης

μένει στον τάφο αρκετές ημέρες. Δίδει άλλο νόημα και περιεχόμενο στο θάνατο, του αφαιρεί το δικαίωμα να αιωνίζει του γένους των βροτών. Ὁ Ἰησοῦς, λοιπόν, θεραπεύει τήν πρώτη γυναίκα και τώρα θά ἀναστήσει τή δεύτερη. Δύο γυναίκες ἀνώνυμες, προσδιοριζόμενες ἤ πρώτη ἀπό τήν ἀρρώστια της «αἰμορροοῦσα» και ἡ δεύτερη ἀπό τό ὄνομα τοῦ πατέρα της, βρίσκονται στό κέντρο, στό προσκήνιο. Ἡ θυγάτηρ τοῦ ἀρχισυναγώγου ἦταν «ἐτῶν δώδεκα», ἀριθμός πού ἀντιστοιχεῖ στή διάρκεια τῆς ἀρρώστιας τῆς ἄλλης γυναικός.

Διαπιστώνει κανείς πώς ἡ πίστη δέν μπορεῖ νά εἶναι ἓνα περιστατικό μικρῆς διάρκειας, ἀλλά ἀντίθετα ἀποδοχή ἀκλόνητη και ἐπίμονη ἀπέναντι και στίς πιό σοβαρές ἀντιλογίες. Σέ ἀντίθετη περίπτωση δέν εἶναι αὐθεντική πίστη, ἀλλά μόνον ἓνα ἐφήμερο ξέσπασμα τῆς καρδιάς! Νά, λοιπόν, πού ὁ Ἰησοῦς, μέ τή συνοδεία τῶν τριῶν πιό στενῶν μαθητῶν Του, ἐκείνων πού θά εἶναι μάρτυρες τῆς μεταμορφώσεώς Του και τῆς ἀγωνίας Του στή Γεθσημανῆ, ἀποκαλύπτει τή δύναμή Του ἀπέναντι στόν ἔσχατο ἐχθρό, τόν θάνατο: «και κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς ἐφώνησε λέγων· Ἡ παῖς, ἐγείρου. και ἐπέστρεψε τὸ πνεῦμα αὐτῆς, και ἀνέστη παραχρῆμα». Μπροστά στό παιδί ὁ Ἰησοῦς κάνει τήν ἴδια χειρονομία πού ἔκανε μέ τήν πενθερά τοῦ Πέτρου, τήν πιάνει ἀπό τό χέρι.

Ὁ Ἰησοῦς μέ τούς λόγους Του ἐλκύει ἓναν ἀριθμό ἀνθρώπων, ἐξάπτει τήν περιέργεια, ἀφήνει ἀμήχανους ἤ σασισμένους τούς ἀνθρώπους, προβληματίζει, μέ στό τέλος ἡ πραγματική συνάντηση συντελεῖται, ὅταν ὑπάρχει ἡ σχέση, τό ἄγγιγμα τοῦ χειριοῦ Του. Ἄν τό καλοσκεφτοῦμε, πολλές φορές λέμε πώς εἴμαστε χριστιανοί, ἀλλά τό καταλαβαίνουμε

περισσότερο ἀπό τήν αἴσθησι τῆς ὁράσεως ἢ τῆς ἀκοῆς παραλείποντας ἐκείνη τή γνωριμία πού προέρχεται ἀπό τή σχέση, ἀπό τήν ἀφή. Ἡ γνωριμία τῶν ἀγαπημένων. Ἐκεῖνο πού ὁ Ἰησοῦς θέτει στό κέντρο τῆς προσοχῆς, και στίς δύο περιπτώσεις, εἶναι ἡ ἐπικοινωνία Του μέ τά πρόσωπα. Ἀσφαλῶς ποιεῖ θαύματα, μά ἀρνεῖται τό ρόλο τοῦ μάγου, γιά νά ὑπογραμμίσει τήν ἐπιθυμία Του γιά σχέση μέ τά πρόσωπα.

Αὐτό τό στοιχεῖο πρέπει νά ἀναβαθμίσει και τή δική μας ἀνάγκη νά ἀγγίζουμε ἀγίους, εἰκόνες, λείψανα. Νά βλέπουμε θαύματα, εἰκόνες νά δακρύζουν. Ἡ στάση τοῦ Ἰησοῦ ἐκπλήσσει. Ἐκεῖνος ξέρεῖ ὅτι ἐκεῖνο τό πλῆθος θέλει τά θαύματά Του, ὅχι Ἐκεῖνον· ξέρεῖ ὅτι σύντομα θά κραυγάσει σταυρωθῆτω στά Ἱεροσόλυμα. Παρά ταῦτα δέν τραβάει αὐτιά και δέν κάνει διδασκαλίες ἀπειλητικές, ὅπως γιά τούς γραμματεῖς και τούς Φαρισαίους, ἀντιθέτως ἐπωφελεῖται τή στιγμή τῆς ἀποθεώσεώς Του, τῶν θαυμάτων Του, γιά νά διεγείρει πίστη και νά κάνει μαθητές.

Σ' ἓνα ἀκόμη ἐπεισόδιο προφητικά ἀναγγέλεται ἡ Ἀνάσταση. Νά ἔχεις πίστη στό Χριστό σημαίνει νά ἐναποθέτεις σ' Αὐτόν τήν προσωπική σου ἐλπίδα, ὁμολογώντας και ἀναγνωρίζοντάς Τον ὡς τόν μόνον Κύριο τῆς ζωῆς σου. Κυρίαρχο πάνω σέ κάθε κακό, μέ ἀποκορύφωμα τό θάνατο. Ἀκόμα και σήμερα, ἐμεῖς πού ἀναζητοῦμε τό Χριστό, πηγαίνουμε σ' Αὐτόν φωνάζοντας τήν ἀνάγκη μας. Μά δέν πρέπει νά τρομάζουμε. Ἀρκεῖ νά ἐπιθυμοῦμε μέ εἰλικρινῆ καρδιά τήν ἐπαφή και τή σχέση μ' Ἐκεῖνον, γιά νά εἴμαστε ἀπό Ἐκεῖνον ἐξαγνισμένοι, θεραπευμένοι, ἀγιασμένοι· προσδοκῶντες ἀνάστασιν νεκρῶν και ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος.

Sun Myung Moon (1920-2012) Ένας ακόμη ψευδομεσσίας

Πρωτ. Βασιλείου Α. Γεωργοπούλου
Λέκτορας Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.

ΣΤΙΣ 3.9.2012 ή παγκόσμια κοινή γνώμη πληροφορήθηκε τόν θάνατο του υπερέλικα νοτιοκορεάτη ψευδομεσσία Sun Myung Moon, ό όποίος είχε ιδρύσει μία από τίς μεγαλύτερες και τίς πλέον άμφιλεγόμενες παραθρησκευτικές κινήσεις παγκοσμίως (κατ' άλλους ένα νέο θρησκευτικό κίνημα) τή λεγόμενη Ένωτική Έκκλησία (Unification Church) γνωστή επίσης και ώς σέκτα του Moon.

Ό άρχικός πυρήνας τής Ένωτικής Έκκλησίας δημιουργήθηκε τό 1954. Άνήκει στίς παραθρησκευτικές οργανώσεις πού συνδυάζουν ταυτοχρόνως και ένα ποικιλόμορφο οικονομικό άκτιβισμό¹, ένώ δραστηριοποιείται διεθνώς μέ περισσότερες από ένακό θυγατρικές οργανώσεις - δορυφόρους².

Η κίνηση του Sun Myung Moon οργανώθηκε και λειτουργεί σαν μία πολυεθνική οργάνωση. Δραστηριοποιήθηκε ταυτοχρόνως στό έμπόριο, ίδρυσε εταιρεία παραγωγής όπλων, στίς επενδύσεις, στά Μ.Μ.Ε, στό χρηματοοικονομικό και πολιτικό επίπεδο (π.χ. συστηματική και οργανωμένη διεθνώς αντικομμουνιστική δραστηριότητα) σέ συνδυασμό πάντα μέ τή δημιουργία θρησκευτικών, εκπαιδευτικών και πολιτιστικών οργανισμών και δράσεων και όλα αυτά μέ τή μορφή τών συγκοινωνούντων δοχείων³.

Έπίσημο κείμενο τής σέκτας άποτελεί τό βιβλίό του ψευδομεσσία «Θεϊκές Άρχές», μέ πολλές εκδόσεις ώς σήμερα και

διάφορες παραλλαγές. Άπό τό σύνολο τών θρησκευτικών δοξασιών τής οργάνωσης, θά αναφερθοῦμε συνοπτικά στίς θέσεις του ψευδομεσσία μόνο για τό πρόσωπο του Χριστού. Κατά τούς ισχυρισμούς του, του άποκαλύφθηκε ό Χριστός σέ ηλικία 16 χρονών και του ζήτησε νά ολοκληρώσει τό έργο Του⁴.

Έτσι ό Sun Myung Moon θεωρείται για τήν Ένωτική Έκκλησία και κατά τίς διακηρύξεις του ό νέος Μεσσίας πού θά ολοκληρώσει τό έργο του Χριστού και θά υποτάξει τόν σατανά πλήρως και θά ένώσει τήν ανθρωπότητα σέ μία οικόγένεια, γιατί τό σωτηριώδες έργο του Χριστού ήταν κατ' αυτόν ανεπαρκές⁵. Τά θαύματα του Μωυσή ήταν μεγαλύτερα από του Χριστού. Ό Χριστός απέτυχε νά ολοκληρώσει τό έργο Του⁷. Ό ίδιος ό Sun Myung Moon ισχυριζόταν ότι αυτός είναι τό νέο όργανο, μέσω του όποίου ό Θεός άποκαλύπτει στόν κόσμο τήν ούράνια άγγελία. Αυτόχαρακτηριζόταν και θεωρείται από τούς όπαδούς του ώς “Τρίτος Άδάμ” και “Κύριος τής Δευτέρας Παρουσίας”⁸.

Ό Sun Myung Moon διαπίστωνε στή ζωή και τό έργο του Χριστού δύο βασικά λάθη, τά όποια τόν έμπόδισαν νά ολοκληρώσει τήν άποστολή του. Τά δύο αυτά λάθη ήταν πρώτον τό ότι δέν νυμφεύτηκε και έτσι δέν μπόρεσε νά δημιουργήσει τήν τέλεια και ιδανική οικόγένεια⁹ και δεύτερον, τό ότι δέν απέφυγε τήν σταύ-

ρωση¹⁰. Τό πάθος του Χριστού δεν έχει καμμία σωτηριολογική σημασία ή αξία, στερείται περιεχομένου, ήταν απλώς, κατά τους ισχυρισμούς του Sun Myung Moon, μιά άποτυχία¹¹. Η σταύρωση του Χριστού και η θέση της στο όλο σωτηριολογικό έργο Του χαρακτηρίζεται ως τραγωδία. Η πίστη σ' αυτήν είναι μιά πλάνη πάνω στην οποία, έλεγε ο Sun Myung Moon, οικοδομήθηκε ο χριστιανισμός¹².

Η παραδοσιακή χριστιανική κατανόηση του σωτηριολογικού έργου του Θεανθρώπου, κατά τις αντιλήψεις της Ένωτικής Έκκλησίας, αποτελεί μεγάλη παρεξήγηση τόσο του σκοπού του Θεού, όσο και της αποστολής του Χριστού. Υποστήριζε μάλιστα ότι πρέπει οι χριστιανοί να απελευθερωθούν απ' αυτές τις έσφαλμένες κατανοήσεις και να αποδεχθούν τό δικό του τρόπο κατανόησης των γεγονότων¹³. Ουδεμία επίσης σημασία έχει στο σύστημα του Sun Myung Moon και η Άνάσταση του Χριστού.

Έν προκειμένω είναι έπιβεβλημένο να έπισημανθεί κάτι ακόμα πιο παράδοξο. Ο ιδρυτής της Ένωτικής Έκκλησίας είχε συγκρίνει τόν Χριστό μέ τόν Χίτλερ. Κα-

τά τόν Sun Myung Moon ο Χίτλερ είχε πάρα πολλές όμοιότητες μέ τόν Χριστό. Λόγω των όμοιοτήτων τους ο Χίτλερ ήταν ένας τύπος του Χριστού, αλλά στή σατανική του έκδοχή. Τούς διαφοροποιούσε μόνο η θέλησή τους, πού ήταν αντίθετη¹⁴.

Θά όλοκληρώσουμε τή μικρή αυτή αναφορά μας μέ μιά ακόμη καίρια έπισημανση σχετικά μέ τό χριστιανικό προσωπείο πού χρησιμοποιεί πρός τά έξω η κίνηση. Οι προτεσταντικές Όμολογίες της Κορέας στή διακήρυξή τους στίς 12.5.1975 αναφέρουν ότι η Ένωτική Έκκλησία (Unification Church) δεν ανήκει στον χριστιανικό κόσμο καθώς άμφισβητεί τήν Τριαδικότητα του Θεού, τή θεότητα του Χριστού και σπουδαιότητα της σταύρωσής Του¹⁵. Καί στήν περίπτωση Sun Myung Moon ισχύει στο άκέραιο η θέση του άγίου Ίουστίνου Φιλοσόφου και Μάρτυρος, «πολλοί γάρ και άθεα και βλάσφημα και άδικα έν όνόματι αυτού παραχαράσσοντες έδίδαξαν, και τά από του άκαθάρτου πνεύματος διαβόλου έμβαλλόμενα ταίς διανοίαις αυτών έδίδαξαν και διδάσκουσι μέχρι νυν»¹⁶.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Βλ. Neue Jugendreligionen, Bewegungen indischer Herkunft, neue Weltanschauungsgruppen, 1986³, σ.5. — 2. Άναλυτικά τίς όργανώσεις - δορυφόρους της Ένωτικής Έκκλησίας βλ. Jugendreligiose Institutionen und deren Co-Organisationen, Guruistische Bewegungen und Psychokulte, 1986, σσ. 129 - 139. Fr-W. Haack, Jesus Christus und/oder San Myung Mun, 1989, σσ. 37-40. — 3. Βλ. J.G. Melton, *Encyclopedic Handbook of Cults in America*, 1992, σσ. 301-304. — 4. Βλ. Georg Schmid - Georg Otto Schmid (Hrgs.), *Kirchen - Sekten-Religionen*, 2003, σ.231. — 5. Όπ.π., σ. 231. Προβλ. Fr - W. Haack, *Die neuen jugendreligionen*, 1979¹⁸, σσ .28, 32. — 6. Βλ. *Ein Prophet spricht heute. Die Worte des Rev.San Myung Mun*, (Hrgs: Vereinigung Kirche e.V), 1976², σ. 119. — 7. Βλ.

Ein Prophet spricht heute, όπ.π., σ. 127. — 8. Βλ. Nigel Scotlad, *A Pocket Guide to Sects & New Religions*, 2005, σ. 197. — 9. Βλ. *Ein Prophet spricht heute*, όπ.π., σ. 127. — 10. Βλ. Fr-W. Haack, *Die neuen jugendreligionen*, όπ. π., σσ. 29-20. — 11. Βλ. *Ein Prophet spricht heute*, όπ.π., σ.123. — 12. Βλ. Rev. San Myung Mun, *Die Zukunft des Christentums*, 1975, σ. 97. — 13. Βλ. Rev. San Myung Mun, *Die Zukunft des Christentums*, όπ.π., σ. 97. — 14. Βλ. Fr - W. Haack, *Die neuen jugendreligionen*, όπ.π., σ. 31. — 15. Βλ. O Sek - Keun, *Der Volksglauben und das Christentum in Korea*, 1979, σ. 612. Προβλ. Fr-W. Haack, *Jesus Christus und/oder San Myung Mun*, όπ.π., σ.15. — 16. Βλ. Άγ. Ίουστίνου, *Διάλογος*, 82, PG 6.669 C.

Ένας ακόμα έγγαμος Ίερέας ίχνογραφεῖ τή ζωή του ὡς συζύγου καί πατέρα (α')

Πρωτ. Κωνσταντίνου Καλλιανού,
Έφημ. 'Ι. Ν. 'Αγίου Παντελεήμονος Σκοπέλου, 'Ι. Μ. Χαλκίδος

ΧΩΡΙΣ νά ὑποτιμῶ διόλου τούς ἀγά-
μους ἀδελφούς καί πατέρες πού
διακονοῦν τήν Ἐκκλησία μας, ὅπου
Ἐκείνη τούς ἔχει τάξει, θά ἤθελα πολὺ
ἀπλᾶ καί μέ ὅσο γίνεται μεγαλύτερη
εἰλικρίνεια νά καταθέσω τόν ἐμβιωμένο
λόγο μου ὡς συζύγου καί πατέρα μιά
καί πέρασα πιά τά τριάντα χρόνια ἱερω-
σύνης καί ἐγγάμου βίου. Μάλιστα, θέλω
νά πῶ ὅτι ὅλ' αὐτά πού παραθέτω, χω-
ρίς βιβλιογραφικές ἢ ἄλλες παραπανί-
σιες σημειώσεις, ἐνέχουν χαρακτήρα
ἐξομολογητικῆς μαρτυρίας καί ὄχι ἐπι-
στημονικῆς διατριβῆς. Γιατί στά βιώμα-
τα δέν χωρεῖ ἀποδελτίωση ὑλικοῦ, ἀλλά
ἐπιστράτευση τῆς Μνήμης, Εἰλικρίνεια
καί πρό πάντων Εὐαισθησία.

Ἄρχικά θέλω νά πῶ ὅτι ὁ ἀληθινός
ἐγγαμος βίος εἶναι, ὅπως ἡ πραγματικό-
τητα τό ἀποδεικνύει, μιά μαρτυρική
ὁδός μέ ὅλα τά συμπαρομαρτοῦντα καί
φυσικά στάδια ἀσκήσεως μέ προοπτική
ἀγιασμοῦ. Ὅ,τι δηλαδή εἶναι καί ἡ Μο-
ναχική ζωή· ἡ γνήσια Μοναχική ζωή μέ
ὅλα τά στάδια τοῦ ἀναιμάκτου μαρτυ-
ρίου της, τίς σταυροαναστάσιμες ἐκ-
φάνσεις της καί πρό πάντων μέ τίς ἐπι-
σκέψεις τοῦ Θεοῦ μέσῳ τῶν πολλῶν καί
ποικίλων δοκιμασιῶν. Γιατί τά στάδια
τά ὁποῖα διέρχεται μιά οἰκογένεια εἶναι

ἀναμφίβολα πολλά καί ποικίλα, μέ
πρῶτο καί σημαντικότερο τήν ὅσο γίνε-
ται μεγαλύτερη προσπάθεια –γράφε
ἄσκησι– πού πρέπει νά καταβληθεῖ, γιά
τήν ἐδραίωση τῆς εἰρήνης καί τῆς ἀγα-
στής συνεργασίας τῶν μελῶν της, πάντα
μέ σεβασμό, τιμιότητα καί ἐμπιστοσύνη.
Καί φυσικά μέσα στά ὅρια πού παρέχει
ὁ οἰκογενειακός βίος, αὐτό τό ἄθλημα
μέσα στόν κόσμο, πρῶτα δύο ἀνθρώ-
πων, ἀγνώστων οὐσιαστικά μεταξύ
τους, οἱ ὁποῖοι ὁμως στή συνέχεια, ἀφοῦ
εὐλογηθοῦν μέσα στό Μυστήριο τοῦ Γά-
μου, αἴρουν σταδιακά καί μέ ἔγκοπο
ἐξάπαντος τρόπο, ὁ ἓνας τά βάρη τοῦ
ἄλλου (πρβλ. Γαλ. 6, 2), μέ ὅλα τά θε-
τικά καί ἀρνητικά πού παρουσιάζει μιά
συμβίωση δύο ἀνθρώπων. Κι ἂν γιά
τούς κοσμικούς ἰσχύουν τά παραπάνω,
ὅταν ὁ οἰκογενειάρχης αὐτός εἶναι ἱερέ-
ας καί μάλιστα ἱερέας σέ ἐπαρχία, τά
πράγματα καί δυσκολότερα καθίστα-
νται καί κάποτε ἀσφυκτικά· ἰδιαίτερα
δέ στή μικρή, κλειστή ἐπαρχιακή κοινω-
νία, τά προβλήματα εἶναι περισσότερα,
ἐπειδή ὁ ἱερέας καί ἡ οἰκογένειά του
εἶναι πάντοτε στό στόχαστρο τῆς
(ἐπι)κριτικῆς καί, κάποτε, τῆς ἀσπλά-
χνου ἀπορρίψεως, πού τήν καλλιεργεῖ τό
πνεῦμα τοῦ κόσμου, τό ὁποῖο ἐξαρτᾶται

καί διατρέφεται από τή συλλογή πληροφοριῶν φθηνοῦ περιεχομένου (κοινῶς «κουτσομπολιοῦ»), προερχομένων καί ἐπεξεργασμένων μέ ἀκριβεία ἀπό πολλά, φυσικά μέ συνταγές καί μαθήματα πού περισσῶς προσφέρονται ἀπό τήν τηλεφία καί ἀπό τά ἄλλα Μ.Μ.Ε. Ἰδιαιτέρα δέ ὅταν πρόκειται γιά σκάνδαλα κληρικῶν, κάθε βαθμοῦ ἤ καί κάθε ἡλικίας, ἔστω κι ἂν κάποια ἀπό αὐτά χρειάζονται τήν ἔτι καί ἔτι σοβαρή κι ὑπεύθυνη ἔρευνα...

Ἄλλά καί στά μεγάλα ἀστικά κέντρα ἡ ζωή τοῦ κάθε συνειδητοῦ οἰκογενειάρχου κληρικοῦ εἶναι ἀναμφίβολα ἕνα μαρτύριο, γιατί κάθε στιγμή ἔλλοχεύει ὁ κίνδυνος τοῦ διασυρμοῦ, τοῦ φραγκελώματος καί τοῦ ἐμπαιγμοῦ ἀπό ἀσυνειδητους καί μή θεοπειθεῖς «πιστούς», οἱ ὅποιοι ἐν ὀνόματι τῆς λεγόμενης «ἀγάπης» τους πρὸς τήν Ἐκκλησία μπορεῖ νά τόν ὀδηγήσουν, ἀπό τόν Ἐπίσκοπο, μέχρι τά τηλεοπτικά παράθυρα, γιά νά «διασώσουν τήν Ἐκκλησία»!! Μέ τά ἀνάλογα πάντοτε ἀποτελέσματα στόν ψυχοσωματικό κόσμο τοῦ ἐπικρινομένου, τά ὅποια προσμετροῦνται σέ βαρέα, καί μή ἰάσιμα κάποτε, ψυχικά τραύματα, ἀπώλεια τοῦ ἐνθουσιαστικοῦ στοιχείου, μείωση τοῦ κύρους του ἀπέναντι στά πρόσωπα τοῦ περιβάλλοντός του καί φυσικά σέ φυγοκοσμία, κατάθλιψη καί ἄλλα παρόμοια. Ἔτσι μειώνονται οἱ συντυχίες του μέ συνανθρώπους, συνεργάτες, κι ἄλλους γνωστούς κι ἀρχίζει ἡ ἀναζήτηση τῆς ἀπομόνωσης καί τῆς ἐρημίας. Γιατί μόνον ἐκεῖ μπορεῖ

νά ὑπάρξει ἡ ἀπαιτούμενη ἡσυχία, τό ξεδίπλωμα δηλαδή τῆς πονεμένης ψυχῆς, ὥστε νά πεῖ «ἐνώπιος ἐνωπίω» τό, «Κύριε, φώτισέ μου/τους τό σκοτός». Ὡστόσο κάποιοι θά ἀντιτάξει τό ἐξῆς: Ἦν ὁ ποιμένας ἔχει πίστη, θά τόν ἀφήσει ὁ Θεός ἀκάλυπτο; Καί φυσικά εἶναι δικαιολογημένο τό ἐρώτημα. Μόνου ἀπό τή θεωρία μέχρι τήν πράξη ὑπάρχει πάντοτε ἕνα βαθύ χαντάκι, πού γιά νά τό διαβεῖς χώνεσαι μέσα στή λάσπη, στή δοκιμασία καί πασχίζεις νά ἄρεις τόν σταυρό τοῦ προσωπικοῦ σου μαρτυρίου κυκλωμένος ἀπό ποικίλα καί κορυφαία ἐρωτηματικά. Καί πολλές φορές ὁ Σίμων Κυρηναῖος ἀπουσιάζει, γιατί ἡ σκληρότητα στίς μέρες μας τείνει νά γίνει προνόμιο, κανόνας ζωῆς, ἀφοῦ κυριαρχεῖ ὁ ὠχαδερφισμός καί ἡ ἀπουσία συνειδητῆς κριτικῆς, πρὸς διόρθωσιν βίου, κατάθεσης. Ἄκόμα καί μεταξύ τῶν κληρικῶν, δυστυχῶς...

Κάποτε τό πρόσωπο τοῦ ἱερέα, ἰδιαιτέρα στά χωριά καί τίς ἐπαρχιακές τίς πόλεις, ἦταν σεβαστό καί οἰκεῖο, μέ ἐλάχιστες ἀμφισβητήσεις. Μάλιστα, πρὸς πιστοποίηση αὐτοῦ δέν ἔχει κάποιος παρά νά τό ἐπισκεφτεῖ, διαβάζοντας π.χ τίς ἀρυτίδωτες σελίδες τοῦ Ἀλέξανδρου Παπαδιαμάντη, ὅπου μέ ἐνάργεια καταγράφεται ἡ ζωή τοῦ ἐγγάμου, κυρίως, ἱερέα σέ σχέση μέ τό ποίμνιό του, ἀλλά καί μέ τήν οἰκογένειά του. Κάτι πού ζήσαμε, ὅσοι βρεθήκαμε σέ παρόμοιες κοινωνίες πού ἐπιβίωναν στήν ἐπαρχία μέχρι τά τέλη τῆς δεκαετίας τοῦ 1950.

Ὁ Νεομάρτυρας Ἰωάννης τῆς Κωνσταντινουπόλεως († 1784)*

Ἐπιμέλεια: Λίτσα Ἰ. Χατζηφώτη

Ο ΜΑΚΑΡΙΟΣ αὐτός Νεομάρτυρας καταγόταν ἀπό τήν Βουλγαρία καί ἦταν ὠραῖος στήν ὄψη καί ἐγγράμματος. Γεννήθηκε γύρω στά 1761, ἀλλά εἶναι ἄγνωστος ὁ ἀκριβής τόπος καταγωγῆς του. Ἀπό παιδί ἔτρεφε μεγάλη εὐλάβεια πρὸς τόν Ἅγιο Ἰωάννη τῆς Ρίλας καί ὅταν κάποτε ἐπισκέφτηκε τό περίφημο μοναστήρι τοῦ Ἁγίου, μαζί μέ τόν πατέρα του, εἶδε γιά πρώτη φορά στή ζωή του μοναχούς.

Νέος ἀκόμα, σέ ἡλικία τῶν 18 ἐτῶν, ἐξ αἰτίας κάποιας περιστασης ἀρνήθηκε τόν Χριστό. Ὄταν μεγάλωσε, βοηθοῦσε πολύ στίς ἀγροτικές δουλειές. Συχνά πήγαινε μέ φίλους στό κοντινὸ δασάκι, νά βοσκῆσει τό μοναδικό τους ἄλογο. Μιά μέρα ἀποφάσισε νά τελειώσει καί κάποια ἄλλη δουλειά. Πελέκησε λοιπόν στά γρήγορα ἓνα παλούκι, ἔδωσε τό ἄλογο μέ σχοινί καί ἔφυγε. Ὄταν ἐπέστρεψε παρατήρησε ὅτι κάποιοι τούρκοι εἶχαν περικυκλώσει τό ἄλογο καί ἤθελαν νά τό πάρουν, γιατί εἶχε μπεῖ στά χωράφια ἑνός μεγάλου τούρκου τσιφλικῆ.

Ὁ Ἰωάννης δέν εἶχε ἀκόμα συνειδητοποιήσει τό μίσος τῶν Τούρκων πρὸς

τούς Χριστιανούς καί ἀντέδρασε στήν πρόθεσή τους νά πάρουν τό ἄλογο. Ἄρχισαν τότε νά τόν τραβοῦν καί τόν πῆγαν στόν τούρκο τσιφλικῆ.

«Γιατί ἄφησες τό ἄλογό σου στά χωράφια μου;», ρώτησε αὐτός μέ τραχύτητα.

«Μόνο του λύθηκε, θά πληρώσω τήν ζημιά», ἀπάντησε ὁ Ἰωάννης.

«Τό κόστος εἶναι πολύ μεγάλο», τοῦ ξαναεἶπε ὁ Τούρκος.

«Θά τό πληρώσω», εἶπε ὁ νεαρός.

«Πρέπει νά δεχθεῖς τόν Μωαμεθανισμό», τοῦ πρότεινε ὁ τσιφλικῆς, «ἀλλιῶς ἡ τιμωρία εἶναι ὁ θάνατος».

Ὁ Ἰωάννης δέν ἦταν προετοιμασμένος γιά μιὰ τέτοια συνάντηση. Τό περιστατικό αὐτό τόν τάραξε. Ἐνιωσε φόβο καί εἶπε ὅτι εἶναι σύμφωνος. Πρὶν νά ἔρθει ἀκόμα στά λογικά του οἱ Τούρκοι τόν πῆγαν στό Δικαστήριο καί ὁ γραφέας, χωρίς ἀνάκριση, συμπλήρωσε τό ἔτοιμο γιά τέτοιες περιστάσεις κείμενο: «Ὁ Ἰωάννης ἐμφανίστηκε στό Δικαστήριο Σεριάτ καί δήλωσε, ὅτι μέ τήν θέλησή του ἀρνεῖται τήν ψευδῆ του πίστη καί δέχεται τόν Μωαμεθανισμό». Αὐτό τό

* Ἀπό τό βιβλίο τοῦ Ἀρχιμ. τοῦ Οἴκουμ. Θρόνου κ. Θωμᾶ Ἀνδρέου, Ἱεροκλήρυκος τῆς Ἱ. Μ. Ἐλευθερουπόλεως: «Οἱ Νεομάρτυρες τῆς Βουλγαρίας», Ἐκδ. Οἶκος Ἀδελφῶν Κυριακίδη ΑΕ, Ἀθήνα 2012, σ. 116-118

γεγονός έγινε αίτια νά τόν ἀπαρνηθοῦν οἱ δικοί του, μέ ἀποτέλεσμα νά ἔρθει σέ ἀπελπισία.

Ἐπειτα ὅμως ἀπό λίγο χρονικό διάστημα, συνειδητοποίησε τό κακό πού εἶχε διαπράξει, μετανόησε καί ἀναχώρησε ἀπό τήν πατρίδα του, μέ προορισμό τό Ἅγιον Ὄρος. Ἐκεῖ ἔμεινε τρία χρόνια στήν Ἱερά Μονή Μεγίστης Λαύρας, ὑπηρέτης ἑνός Πνευματικοῦ Γέροντα, ὁ ὁποῖος εἶχε ἀναπηρία στό ἕνα χέρι καί κοντά του μελετοῦσε τά ἱερά βιβλία. Ὅμως τό βάρος στήν καρδιά του γιά τήν ἄρνηση τοῦ Χριστοῦ ἦταν μεγάλο καί περπατοῦσε πάντα σκυθρωπός, λυπημένος καί σιωπηλός, δίνοντας στούς ἄλλους Γέροντες τήν ἐντύπωση ὅτι εἶχε πάθει μεγάλο κακό.

Μιά μέρα, μέ τήν πρόφαση ὅ,τι θά ἐπισκεφθεῖ τήν πατρίδα του, ἀναχώρησε γιά τήν Κωνσταντινούπολη. Ἐκεῖ φορώντας τουρκικό κόκκινο φέσι καί κόκκινα

παπούτσια, μπῆκε μέσα στήν Ἁγία Σοφία, ὅπου καί ἔκανε τό σημεῖο τοῦ Σταυροῦ, προσκυνώντας μέ τόν χριστιανικό τρόπο.

Οἱ παριστάμενοι Τοῦρκοι τήν στιγμή ἐκείνη ταραχθήκεν καί τόν ρώτησαν γιατί ἔκανε κάτι τέτοιο. Τότε ὁ Ἰωάννης, χωρίς καθόλου νά δειλιάσει, ἀπάντησε πώς εἶναι Χριστιανός καί σάν Χριστιανός θά κάνει τόν Σταυρό του καί θά προσκυνάει τόν Χριστό, τόν ἀληθινό Υἱό τοῦ Θεοῦ. Οἱ Τοῦρκοι προσπάθησαν νά τόν κάνουν νά ἀλλάξει γνώμη μέ χίλιους τρόπους, βλέποντας ὅμως τήν ἐπιμονή του καί τήν ἀδιάλλακτη στάση του, τόν ἔσυραν στήν αὐλή τοῦ τζαμιοῦ καί μέ μεγάλη ὀργή τόν ἀποκεφάλισαν. Τό αἷμα τοῦ Νεομάρτυρα κυλοῦσε καί αὐτοῖ χαίρονταν. Ἔτσι μαρτύρησε, ὁ Νεομάρτυρας Ἰωάννης ἀπό τήν Βουλγαρία, στήν Κωνσταντινούπολη, στίς 5 Μαρτίου 1784.

Έπιμέλεια: Λίτσα Ί. Χατζηφώτη

Κύριε Διευθυντά,

ὁ κύριος Λεωνίδας Μουτσάτσος, ἀπὸ τῆ Μεταμόρφωση Μολάων τῆς Λακωνίας, δημοσίευσε στὸν «Ἐφημέριο» (Ἰουλίου - Αὐγούστου 2012, σ. 25, 26) σχολιαστικό κείμενο, στὰ ἐρωτήματα πού ἔθεσε ὁ Νομπελίστας Zoze Saramagou, Πορτογάλος συγγραφέας σέ συνέντευξή του στό περιοδικό «Πνευματική Ζωή» (τεῦχος Νοεμβρίου, Δεκεμβρίου 2010, σ. 38, 39). Τά ἐρωτήματα τοῦ πορτογάλου Συγγραφέα ἦταν ἀπλά καί καθαρά.

«Γιατί ἐπετράπη ἡ σφαγή τῶν νηπίων ἐπί Ἡρώδου»; «Γιατί ὁ Ἰωσήφ δέν εἰδοποίησε τούς γονεῖς τῶν παιδιῶν γιά τὴν ἐπερχόμενη σφαγή, ὥστε νά τά φυγαδέψουν καί νά διασωθοῦν ἀπὸ τὴ σφαγή»; «Γιατί ὁ Ἰωσήφ μερίμνησε μόνον γιά τὴ διάσωση τοῦ μικροῦ Ἰησοῦ»; «Γιατί ὁ Ἰωσήφ δέν ἐξεδήλωσε ποτέ καμιὰ ἔκφραση τύψεων»;

Τά ἐρωτήματα αὐτά δέν τὰ ἔθεσα ἐγώ. Δέν εἶναι δικά μου. Εἶναι ἐρωτήματα πού ἔθεσε ὁ Zoze Saramagou. Τό δικό μου κείμενο ἦταν μιά «παράκληση πρὸς ἀποδέκτες»: Νά δώσουν ὅσοι μποροῦν καί θέλουν ἀπάντηση στὸν πορτογάλο συγγραφέα.

Ὁ κύριος Λεωνίδας Μουτσάτσος γράφει: «...τέθηκε ἀπὸ τὸν Ἱερέα Κ. Χ. ἓνα ἐρώτημα σχετικά μέ τὸν ἅγιο Ἰωσήφ...».

Λάθος! Ἀπὸ τὸν π. Κ. Χ. ποτέ δέν τέθηκε κανένα ἐρώτημα μέ τὸν ἅγιο Ἰωσήφ. Τό ἐρώτημα τέθηκε ἀπὸ τὸν πορτογάλο συγγραφέα.

Κανονικά ἔπρεπε ἀπὸ τὴ διατύπωση μόνον αὐτοῦ τοῦ ἰσχυρισμοῦ τοῦ κ. Λεωνίδα Μουτσάτσου, νά μὴ δώσω καμιὰ ἀπάντηση, καμιὰ συνέχεια καί νά μὴ προβῶ σέ κανένα διάλογο μαζί του. Ἀπὸ τὸν πρῶτον σχολιασμό του, ὁ ἄνθρωπος διαστρέφει κείμενα, θέσεις καί τοποθετήσεις. Παρά ταῦτα ἄς παρακολουθήσουμε καί ἄλλες διαστρεβλώσεις στὰ κείμενά του.

«Κατ' ἀρχὴν ὁ π. Κωνσταντῖνος μεταφέρει τὴν ἐσφαλμένη ἄποψη...». Λάθος! Ὁ π. Κωνσταντῖνος δέν μετέφερε καμιὰ ἐσφαλμένη ἄποψη. Τὴν ἐσφαλμένη ἄποψη «μύθος ἢ σφαγή τῶν νηπίων» τὴν διατύπωσε ὁ Πορτογάλος στὴν μακροσκελῆ συνέντευξή του πού ἔδωσε στό περιοδικό «Πνευματική Ζωή».

«Πῶς ὁ π. Κωνσταντῖνος δέν στηλιτεύει τὴν πλανεμένη γνώμη ὅτι ἴσως εἶναι μύθος, ἀλλὰ τὴν μεταφέρει στό περιοδικό τῶν Ἐφημερίων, δίχως νά τὴν διαψεύσει»; Λάθος! Ὁ π. Κωνσταντῖνος ποτέ δέν μίλησε γιά «πλανεμένο μύθο». Συνεπῶς τί πράγμα νά στηλιτεύσει; Τί νά διαψεύσει;

«Δέν ἐμπιστεύεται τὸν Ἀπόστολο οὔτε τὸ Ἅγιο Πνεῦμα...»; Λάθος! Ὁ π. Κωνσταντῖνος ὑπερεμπιστεύεται καί

τόν Ἀπόστολο καί τό Ἅγιον Πνεῦμα. Γι' αὐτό καί ζητᾶ ἀπό τούς ἀναγνώστες τή βοήθειά τους.

«Ὁ π. Κωνσταντῖνος ἔπρεπε ὡς Ἱερεὺς νά γινώριζε, ὅτι τό νά ἐκφράσει δημοσίως δύο βλάσφημες σκέψεις, σκανδαλίζοντας ἔτσι τήν συνείδηση τοῦ ἀναγνώστη καί μολύνοντας τήν σκέψη του, συνιστᾶ πράξη πού δέν προσιδιάζει σέ Ἱερέα, ποιμένα λογικῶν προβάτων».

Λάθος!

Ὁ π. Κωνσταντῖνος ποτέ δέν ἐξέφρασε δημοσίως «δύο βλάσφημες σκέψεις του». Αὐτές οἱ δύο «βλάσφημες σκέψεις» εἶναι τοῦ Ζοζέ Σαραμάγκου. Τίς διάβασαν χιλιάδες ἀναγνώστες σέ ὅλον τόν κόσμο καί στήν Ἑλλάδα. Ὁ π. Κωνσταντῖνος ζήτησε προσωπικά ἀπό τόν κ. Λεωνίδα Μουτσάτσο καί ἀπό κάθε δυνάμενο ἀναγνώστη, νά ἀπαντήσουν στά ἐρωτήματα τοῦ Σαραμάγκου. Φυσικά οἱ τοποθετήσεις τοῦ πορτογάλου συγγραφέα σκανδάλισαν συνειδήσεις ἀναγνωστῶν. Φυσικά καί ἐμόλυναν τίς σκέψεις τους.

«Ὁ π. Κωνσταντῖνος θά μπορούσε ἀπλᾶ νά ρωτήσῃ ἰδιαίτερος τόν Πνευματικό του ἢ κάποιον Θεολόγο, πάλι ἰδιαίτερος καί νά ἀπαντήσῃ μέ προσωπική ἐπιστολή στόν δῆθεν “σκεπτόμενο ἄνθρωπο”, πού ἔθεσε τό ἐρώτημα». Μέγα λάθος! Τά ἐρωτήματα τοῦ Πορτογάλου εἶναι δημοσίως προβληθέντα. Ποιόν Πνευματικό του νά ρωτήσῃ ἰδιαίτερος ὁ π. Κ. Χ.; Ποιόν Θεολόγο; Γιά ποιό πρᾶγμα; Τά ἐρωτήματα τέθηκαν ἀπό τόν Πορτογάλο στόν κ. Λεωνίδα Μουτσάτσο καί σέ ὅλους τούς ἀναγνώστες του, ὅπου γῆς καί πατρίδα.

Καί τώρα ἄς προσπαθήσουμε νά παρακολουθήσουμε τίς τρομέρες ἀντιφά-

σεις τῆς ἐπιστολῆς τοῦ κυρίου Λεωνίδα. Προτρέπει τόν π. Κ. Χ. «νά ἀπαντήσῃ μέ προσωπική ἐπιστολή στόν δῆθεν “σκεπτόμενο ἄνθρωπο”, δηλαδή τόν πορτογάλο συγγραφέα, πού ἔθεσε τό ἐρώτημα». Ἀλλά μέχρι τώρα ὁ κύριος Λεωνίδας διατείνεται, ὅτι ὁ Κ. Χ. εἶναι αὐτός πού ἔκανε τά ἐρωτήματα. Τί συμβαίνει μέ τόν κ. Λεωνίδα; Ἀνασκευάζει ὅσα εἶπε πιό μπροστά καί ἀποδίδει τά ἐρωτήματα στόν Πορτογάλο; Ποιός τέλος πάντων ἔθεσε τά ἐρωτήματα; Τί συμβαίνει μέ τόν κύριο Λεωνίδα: Ἦ ἄλλα διαβάζει καί ἄλλα καταλαβαίνει;

Δεύτερη ἀντίφαση καί μεγίστη ἐπιπολαιότητα. «Στήν ἄποψη ὅτι ἡ σφαγή εἶναι ἐντελῶς παράλογη, ἀπαντοῦμε: Καί ἡ καθημερινή σφαγή τόσων βρεφῶν ἀπό τίς ἴδιες τίς μητέρες τους (μέ τήν ἔκτρωση) εἶναι ἀκόμη πιό παράλογη, δέν παύει ὅμως νά εἶναι γεγονός. Συνεπῶς, ἡ ἄποψη ὅτι ἡ σφαγή τῶν νηπίων “ἴσως εἶναι μῦθος”, ἀπορρίπτεται ὄχι μόνον ἀγιογραφικῶς ἀλλά καί λογικῶς».

Ἡ ἄποψη ὅτι «ἡ σφαγή τῶν νηπίων εἶναι ἐντελῶς παράλογη» εἶναι παρατήρηση τοῦ Πορτογάλου. Ἡ ἄποψη ὅτι «ἡ καθημερινή σφαγή τόσων βρεφῶν ἀπό τίς μητέρες τους (μέ τήν ἔκτρωση), εἶναι παρατήρηση τοῦ κ. Λεωνίδα Μουτσάτσου. Τί θέλει νά εἰπεῖ ὁ κ. Λεωνίδας; «Παράλογη ἡ σφαγή τόσων βρεφῶν ἀπό τίς μητέρες τους», «ἀλλά δέν παύει νά εἶναι γεγονός». Ποῦ κολλάει ἡ παρατήρησή του; Τί σχέση ἔχει ἡ σύγκριση τῶν δύο σφαγῶν; «Τί ἀπορρίπτεται ἀγιογραφικῶς καί λογικῶς»; Ποιά τά ἐπιχειρήματα τά «ἀγιογραφικά καί τά λογικά»; Κουβέντες νά πετᾶμε δίχως εἰρμό καί ἔννοια.

Προτρέπει ό κ. Λεωνίδα τον π. Κ. Χ. νά «άπαντήσει μέ προσωπική έπιστολή του στον Πορτογάλο, πού έθεσε τό έρωτημα». Λάθος! Ό Πορτογάλος δέν ζήτησε άπαντήσεις στα έρωτήματά του από τον π. Κωνσταντίνο. Ζήτησε άπαντήσεις από τον κύριο Λεωνίδα και από όποιονδήποτε δυνάμενο νά του δώσει πειστικές άπαντήσεις στην έρευνα της αλήθειας.

Άς υποθέσουμε ότι ό κ. Λεωνίδα Μουτσάτσος άπαντούσε στα έρωτήματα του Πορτογάλου συγγραφέα, μέ τό ίδιο πνεύμα του σχολιαστικού κειμένου του, στό περιοδικό «Πνευματική Ζωή». Ποιά θά ήταν ή ώφέλεια του πορτογάλου; Θά έπαιρνε άπαντήσεις στα έρωτήματά του; Κεραυνοβόλησε τον π. Κ. Χ. τί θά γινόταν αν έστρεφε τούς κεραυνούς του έναντίον του Πορτογάλου συγγραφέα; Κατέγραψε τρία έδάφια της Καινης Διαθήκης μόνον μέ τούς αριθμούς των, ένα μέ τό κείμενο, αναφέρθηκε σέ μία Προφητεία της Παλαιας Διαθήκης και έκανε μερικές αναλύσεις των έδαφίων. Μέσα τους ένέπηξε μία σφήνα: «τό μωρόν του Θεού σοφώτερον των ανθρώπων έστι» και έτσι έδραίωσε τίς άπαντήσεις του στα έρωτήματα του Πορτογάλου. Και έτσι κέρδισε έναν δεδηλωμένο άθεο Νομπελίστα στην Όρθοδοξία και έσωσε την ψυχή του.

Έτσι σώζονται οί ψυχές των ανθρώπων; Ό Κύριός μας διελέγετο μέ όλους τούς ανθρώπους, γυναίκες και άντρες, μικρά παιδιά και μεγάλους στην ήλικία, άρνησίθεους, όλιγόπιστους, φανατικά πιστούς, ευεργετηθέντες και άχαριστους, άγράμματους και μορφωμένους. Ό διάλογος είναι δώρο Θεού στους ανθρώπους, πού δόθηκε μόνον σ' αυτούς

και σέ κανένα άλλο πλάσμα της γής. Πρός τί οί συμβουλές του κυρίου Λεωνίδα νά συνομιλήσει ένας ύπερήφανος παπās της Ρωμιοσύνης και της Όρθοδοξίας συνωμοτικά, μυστικά και κρυφά μέ «προσωπική έπιστολή» μέ έναν άνθρωπο της γής, πού ζητάει θαρραλέα δημόσια άπαντήσεις στα έρωτήματά του; Ό κ. Λεωνίδα πρέπει νά κατεβάσει βιβλιοθήκες, νά δαπανήσει ώρες και μήνες και χρόνια στή μελέτη των πατερικών κειμένων. Νά γίνει θεολόγος. Νά άπαλλαγεί από κάθε κομπασμό ότι τά ξερει όλα. Νά διαλέγεται μέ διάκριση και σεβασμό προς πάντες ακόμα και μέ άθεους και άλλόθρησκους και πολέμιους της Έκκλησίας του Κυρίου. Είναι κι αυτοί τέκνα του Θεού.

παπαρέρχομαι όλα τά άρνητικά στοιχεία του σχολίου του κυρίου Λεωνίδα Μουτσάτσου, γιατί δέν αφήνουν περιθώρια για έχέφρονα θεολογικό διάλογο. Γι' αυτό ζήτησα από τούς αναγνώστες νά άπαντήσουν μέ διαχρονικά πατερικά έπιχειρήματα. Οί ειρωνείες, οί ύβρεις, οί χλεύες, οί καγχασμοί και οί ύποδείξεις αυτού του κυρίου, άς θεωρηθούν ως μήποτε υπάρξαντες και μηδέποτε καταγραφέντες.

Μέ τον προσήκοντα σεβασμό και αγάπη έν Κυρίω.

Έρεός Κωνσταντίνος Χαλβατζάκης
Φωκαίας 2, 55133 Καλαμαριά

Κύριε Διευθυντά,

Στό Μοναστήρι του Αγίου Διονυσίου στον Όλυμπο ταξίδεψε (10.7.2012), ή ένορία του αγίου Διονυσίου Βελβεντού (Ι. Μ. Σερβίων και Κοζάνης), μέ Παράκληση στον Άγιο και Άρτοκλασία στό έξωτερικό Καθολικό της

Μονῆς, υπογραμμίζοντας τήν ἀδιάπτω-
τη σχέση, κοινωνία ἀγάπης καί σεβα-
σμοῦ, πρὸς τήν Ἱερά Μονή τοῦ Ἁγίου
Διονυσίου τοῦ ἐν Ὀλύμπῳ, τό ὄνομα τοῦ
ὁποίου φέρει τιμητικά ἢ Ἐνορία του,
πού παροικεῖ στό Βελβεντό.

Κι ἀκόμα: νά ἐπισκεφθεῖ, ἡ ἐνορία,
τόν Ἅγιο στόν τόπο πού ἀσκήθηκε καί
ἄθλησε, νά τόν ἀσπαστεῖ, νά ζητήσει τήν
εὐλογία του στή ζωή της, νά εἶναι αὐξη-
τική στά πρόσωπα σέ βάθος καί σέ
ἐκταση, ἡ χωρητικότητά της νά εἶναι
ἀσύνορη καί στοργική στίς ὑπάρξεις
ὅπου γῆς, στήν κτίση ὅλη.

Νά δεῖ, ἡ Ἐνορία, ἐκ τοῦ σύνεγγυς,
τούς ἐκεῖ ἀσκούμενους πατέρες τῆς
Μονῆς, μέσα στήν ἀγιοπατερική κοινο-
κτημοσύνη τῆς Ἐκκλησίας, τούς κατα-
δεχτικούς μέ ἄδολη τήν ἀπλότητα γιά
τόν καθένα, τόν Ἡγούμενο καί Ἀρχι-
μανδρίτη Γέροντα Μάξιμο, νά ἀκούσει
αὐτόν τόν ἄλλο λόγο, ὡς ξένον ἀκου-
σμα, ἔξω ἀπό τήν ξερῆ ἐπιστημοσύνη
της ἀπό καθέδρας θεολογίας, ἡ τήν
ἄκαρπη ἠθικολογία τοῦ πιετισμοῦ, γιά
τήν οἰκουμενική ἀγάπη τῶν ἁγίων, τόν
τρόπο μέ τόν ὁποῖο ἀγαποῦν οἱ ἅγιοι
τούς ἀνθρώπους καί ὅλη τήν κτίση, χω-
ρίς διάκριση, ὑψηλοφροσύνη, φυλετικές
προτιμήσεις καί ἀπορρίψεις.

Νά μάθει, ἡ ἐνορία, γιά τό ἀνθρώπινο

πρόσωπο, ποιὰ ἡ αὐθεντικότητά του,
πῶς κατακτᾶται αὐτή, ποιό ρόλο παίξει
τό πρόσωπο στή διαμόρφωση τῆς κοι-
νωνίας καί τῆς οἰκολογίας, ἄν ὁ ρόλος
του εἶναι καθοριστικός ἢ δευτερογενής,
πῶς γίνεται ἡ κάθαρση τοῦ νοῦ καί τῆς
καρδιάς ἀπό τούς πονηρούς καί ἀκά-
θαρτους λογισμούς καί τά πάθη, τό φω-
τισμό μέ τό Ἅγιο Πνεῦμα, γιά τήν οικει-
οποίηση τοῦ ὑμνογραφικοῦ λόγου: «τόν
νοῦν μου καθάρισον τόν ἐσπιλωμένον,
πάσαις ἁμαρτίαις, καί καταγώγιον τερ-
πνόν, τῆς ὑπερθέου Τριάδος ποιήσον»,
γιά τή μέθοδο πρόσκτησης τῆς ἀγιο-
τριαδικῆς πραγματικότητας, πού εἶναι
ἐφικτή, ὅπως ἔδειξε ἡ πείρα καί ἡ γνώ-
ση, πού παρέδωκε σ' ἐμᾶς ὁ ἅγιος Διο-
νύσιος ὁ ἐν Ὀλύμπῳ καί ὁ ἅγιος Γρηγό-
ριος ὁ Παλαμᾶς, ὁ ἅγιος τῆς θεολογίας
τοῦ ἀκτίστου φωτός, πού μπορεῖ νά γί-
νει μεθεκτό, ἀπό τό Μοναστήρι τοῦ Τι-
μίου Προδρόμου Βέροιας, πού ὁ ἅγιος
Διονύσιος (1524) τό ἔκανε κοινόβιο.

Μοναστήρι καί Ἐνορία (ὀφείλουν νά)
βρίσκονται σέ διαρκῆ ἀλληλουχία πρόσ-
ληψης καί ἀλληλο-μετάδοσης γνώσης,
βιωμάτων καί ἐμπειριῶν γιά τήν προσω-
πική καί κοινωνικά οἰκουμενική μετα-
μόρφωση τῆς κτίσης ὅλης.

π. Κωνσταντῖνος Ι. Κώστας,
παπαδάσκαλος
15.7.2012

Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ

Ἐπιμέλεια: Σταῦρος Τερζῆς

- Ἀμίρ Νάσερ: *Ὁρθόδοξες ἀλήθειες πού θά σέ ἀλλάξουν ὡς ἄνθρωπο*, ἔκδ. Ἐνοριακοῦ Φιλοπτώχου ταμείου Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Νικολάου Πευκακίων, Ἀθήνα 2012.
- Ἀντωνόπουλου Νεκταρίου (ἀρχιμ.): *Στάρετς Ἀντώνιος. Ὁ τυφλός ὁμολογητής καί ὁδοιπόρος τοῦ Χριστοῦ (1913-1994)*, ἔκδ. Ἀρχονταρίκι, Ἀθήνα 2012.
- Βίττη Εὐσεβίου (ἀρχιμ.): *Ἐμεῖς καί ἡ ἀγάπη μας*, ἔκδ. Ἱερά Μονή Ὁσίου Γρηγορίου, Ἁγιον Ὄρος 2012.
- Γέροντος Παΐσιου Ἀγιορείτου: *Λόγοι στ'. Περὶ προσευχῆς*, ἔκδ. Ἱερόν Ἡσυχαστήριον «Εὐαγγελιστής Ἰωάννης ὁ Θεολόγος» Σουρωτή, Θεσσαλονίκη 2012.
- Ἐφραίμ ἱερομονάχου: *Τό σημεῖον τοῦ Σταυροῦ*, ἔκδ. Παπαδημητρίου, Ἀθήνα 2006.
- Καμπούρη Ἀθανασίου (πρωτοπρ.): *Θεολογία τοῦ πόνου. Βιβλική καί πατερική θεώρηση τῆς σωματικῆς καί πνευματικῆς ἀσθένειας*, ἔκδ. Μυγδονία 2012.
- Καραμαντζάνη Ἀθηναγόρου (ἀρχιμ.): *Ἀκτίνες ἀπό κάποια δύσι...*, ἔκδ. Ἱερά Μονή Ὁσίου Διονυσίου ἐν Ὀλύμπῳ, 2011.
- Κωστῶφ Ἰωάννου (ἀρχιμ.): *Τό ὄργωμα τῶν δοκιμασιῶν καί ὁ θερισμός τους*, ἔκδ. Ἁγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, Ἀθήνα 2012.
- Λιόση Σωτηρίου: *Προσηλυτισμός II. Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβᾶ. Ἱστορία - Ὁργάνωση - Δραστηριότητες στήν Ἑλλάδα*, ἔκδ. Γρηγόρη, Ἀθήνα 2012.
- Μάνου Γεωργίου (ιερέως): *Τό τετράδιο τοῦ Γέροντος Παΐσιου. Κείμενα περὶ μετανοίας καί ἐξομολογήσεως*, Ἀμβουργο 2009.
- Παναγόπουλου Γεωργίου: *Εἰσαγωγή στήν ἱστορία τῆς Δυτικῆς θεολογίας. Πρόσωπα, διδασκαλία, κριτική θεώρηση ἀπό τήν ἄποψη τῆς ὀρθόδοξης παράδοσης*, ἔκδ. Ἐναλλακτικές ἐκδόσεις, Ἀθήνα 2012.
- Πόποβιτς Ἰουστίνου Ὁσίου: *Φιλοσοφικοί κρημνοί*, ἔκδ. Ἱερά Μονή Χιλανδαρίου, Ἁγιον Ὄρος 2012.
- Σεβκούνωφ Τύχωνος (ιερέως): *Σχεδόν ἄγιοι. Πνευματικές ἀφηγήσεις ἀπό τή Ρωσία τοῦ χθές καί τοῦ σήμερα*, ἔκδ. Ἐν πλῶ, Ἀθήνα 2012.
- Στανιλοάε Δημητρίου (ιερέως): *Ἡ νίκη τοῦ Σταυροῦ*, ἔκδ. Μαΐστρος, Ἀθήνα 2010.
- Σωτηροπούλου Χαραλάμπους: *Ἡ ὁδός τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ*, ἔκδ. Σταυροπηγιακή καί Συνοδική Ἱερά Μονή ὀσίου Συμεῶν τοῦ Νέου Θεολόγου, Κάλαμος 2012.
- Τσακιρίδη Λαζάρου: *Ὁ τίμιος Σταυρός*, ἔκδ. Τέρτιος, Κατερίνη 2006.
- Χρυσοστόμου Γεωργίου (ἀρχιμ.): *Τό χρώμα τῶν ἀμφίων. Ἀπό τή δυτική αἰσθητική στή Ρωσική λειτουργική παράδοση*, ἔκδ. Μυγδονία, Θεσσαλονίκη 2011.

- Μιχαήλ Γ. Τρίτου: *Βλάχοι. Μαρτυρία Όρθοδοξίας Έλληνισμού και Πολιτισμού*. Έκδοση: Φιλόπτωχος Άδελφότης Άνδρῶν Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη 2012.

Τό σκεπτικό τοῦ γνωστοῦ καθηγητῆ καί συγγραφέα Μιχαήλ Τρίτου, γιά τήν συγγραφή τοῦ ὀλιγοσέλιδου ἀλλά περιεκτικοῦ αὐτοῦ πονήματος ὑπογραμμίζει ἐκεῖνο πού διδάσκει ἡ παραβολή τῶν μωρῶν παρθένων, τήν ἀποφυγή τῆς ἀμέλειας, πού πάντα πληρώνεται ἀκριβιά. Σκοπός του νά εὐαισθητοποιηθοῦν τόσο οἱ ἀρμόδιοι φορεῖς, πού συνήθως κωφεύουν, ὅσο καί τό εὐρύ κοινό, πού πάντοτε μένει ἀπληροφόρητο ἀπό τά μέσα ἐπικοινωνίας γιά θέματα πού ζέουν ἀλλά δέν «πωλοῦν». Ἐν τούτοις ὑπάρχουν πρόσωπα καί ὀργανώσεις πού φρουκτωροῦν γιά κάθε ἐθνικό, ἱεραποστολικό, πολιτιστικό καί ἀνθρωπιστικό πρόβλημα, θά τολμοῦσα νά πῶ ὅπου γῆς, ὅπως ἡ Φιλόπτωχος Άδελφότης Άνδρῶν Θεσσαλονίκης, τῆς ὁποίας πρόεδρος εἶναι ὁ γνωστός καθηγητής τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης καί σημαντικός Ἑλληνας ὁ κ. Θεόδωρος Δαρδαβέσης. Τό θέμα τῶν Βλάχων, ξεκαθαρισμένο ἐπιστημονικά μέ μελέτες, συνέδρια, διαλέξεις καί διαβήματα πληθώρας εἰδικῶν ἐρευνητῶν ἀπό πολλῶν ἐτῶν, ἐπανέρχεται κατά καιρούς ἀπό προπαγανδιστικούς κύκλους τῆς Ρουμανίας καί τῶν Σκοπίων, γιά εὐνοήτους λόγους. Ὁ συγγραφέας, Βλάχος καί ὁ ἴδιος, γνωρίζει πολύ καλά τό θέμα καί μέ πολύ οὐσιαστικό κείμενο διηγεῖται τήν ἱστορία τῶν Βλάχων, ἐξηγεῖ τό θέμα τῆς γλώσσας τους, ἀποδεικνύει τήν συνειδητή ἐλληνικότητά τους, ὑπογραμμίζει τήν πίστη τους στήν Όρθοδοξία ὡς ἀναπόσπαστο στοιχεῖο τῆς ταυτότητάς τους, μνημονεύει τούς βλάχους δασκάλους τοῦ Γένους καί τούς Νεομάρτυρες (π.χ. τόν Ἅγιο Νικόλαο ἐκ Μετσόβου), ὅπως καί τήν συμβολή τους στήν Παιδεία, τόν Πολιτισμό καί τούς ἀπελευθερωτικούς Ἀγῶνες τῆς Ἑλλάδος. Κείμενο- ντοκουμέντο, κείμενο ἐθνεγερετικό, πού δέν πρέπει νά παραγνωριστεῖ, διότι ὅλοι θυμοῦνται, πιστεύω, ὅτι ἂν καί πέρασαν δύο δεκαετίες «ἡ Μακεδονία» (βλ. FYROM) ὄχι μόνον δέν ξεχάστηκε ἀλλά μᾶς ἀπασχολεῖ ἐξακολουθητικά...

- Ἀρχιμανδρίτου Παντελεήμονος Μουτάφη: *Ἱερά Μονή Παναγίας Ἀρχαγγελιωτίσσης Ξάνθης*, Ἰ.Μ. Ξάνθης καί Περιθεωρίου, Ξάνθη 2012.

Ἡ ἀγαπημένη μας Ξάνθη, πόλη πού ξέφυγε ἀπό τή λεηλασία τῶν μοναδικῆς ἀρχιτεκτονικῆς ἀξίας παλαιῶν κτιρίων της καί προστετεύεται ὡς διατηρητέα, ἔχει νά παρουσιάσει ἐκτός ἀπό αὐτά καί τέσσερα σημαντικά μοναστήρια οἰκοδομημένα πολύ κοντά της. Ἐνα ἀπό αὐτά, τή Μονή Ἀρχαγγελιωτίσσης, πραγματεύεται στό νέο του

πόνημα ὁ παλιός συνεργάτης τοῦ περιοδικοῦ, γνωστός καί ἀπό ἄλλα σημαντικά ἔργα του γιά τόν τόπο, συγγραφεύς καί ἐρευνητής, παράλληλα μέ τήν διακονία του ὡς Πρωτοσυγκέλλου τῆς Ἱ. Μ. Ξάνθης, π. Παντελεήμων. Αὐτό πού ἐντυπωσιάζει κατ' ἀρχήν ἐκεῖνον πού θά πάρει στά χέρια του τό βιβλίο, εἶναι ἡ ἐξαιρετική ἀπό κάθε ἄποψη εἰκονογράφησης του μέ σύγχρονες ἀλλά καί πολύτιμες παλαιές φωτογραφίες τῆς Μονῆς, τῆς Ξάνθης, προσώπων, ἀλλά καί μνημείων πού σχετίζονται μέ τό θέμα. Ἡ μεστή ἀλλά καί ρέουσα γραφή, ἡ χρήση ἀρχαϊκοῦ ὕλικου καί ἡ παράθεση πολύ χρησίμων ὑποσημειώσεων πού πλουτίζουν τό βιβλίο, χωρίς νά τό βαραίνουν, καθιστώντας το προσιτό καί χρήσιμο σέ κάθε ἐπιπέδου ἀναγνώστη. Ἡ ἱστορία τῆς Μονῆς, τοποθετεῖται στό πλαίσιο τῆς ἱστορίας τῆς πόλης καί τῆς Θράκης γενικότερα. Τά κτίρια, καί ἰδίως τό καθολικό καί τό πανύψηλο καμπαναριό, πού ὅποιος γνωρίζει τήν περιοχή ἔχει νιώσει τό μήνυμά του, ὅσο κι ἂν περνᾷ ἀπό πολύ μακριά καί βιαστικά, τά ἄλλα κτίρια καί ἡ χρήση τους, οἱ τοιχογραφίες τοῦ καθολικοῦ ἀλλά κυρίως οἱ πολύτιμες βυζαντινές εἰκόνες του (15^{ος} αἰ.) καί οἱ ἐνδιαφέρουσες νεότερες, περιγράφονται μέ γλαφυρότητα καί μέ κάλαμο ἀνθρώπου πού διαθέτει σημαντικά ἐπιστημονικά καί ἐρευνητικά ἐφόδια. Αὐτό γίνεται φανερό καί ἀπό τήν πλούσια βιβλιογραφία. Ἡ ἀναφορά στά χειρόγραφα τῆς Μονῆς ἀναξέει πληγές, πού παραμένουν ἀνοιχτές καί σέ Μονές ἄλλων περιοχῶν τῆς Μακεδονίας καί τῆς Θράκης, ὅπως ἡ Εἰκοσιφοίνισσα τοῦ Παγγαίου, γιά νά περιοριστοῦμε σ' αὐτήν. Τό ἔργο συμπληρώνεται ἀπό τήν Ἀκολουθία «τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καί Ἀειπαρθένου Μαρίας τῆς Ἀρχαγγελιωτίσσης διά τήν Ξάνθην», πόνημα καί αὐτό τοῦ συγγραφέα. Ὑποδειγματικό δεῖγμα βιβλίου τοῦ εἴδους.

○ Ἀρχιμανδρίτου Θωμᾶ Ἀνδρέου: *Οἱ Νεομάρτυρες τῆς Βουλγαρίας*. Ἐκδοτικός Οἶκος Ἀφῶν Κυριακίδη, Ἀθήνα 2012.

Τό θέμα τῶν Νεομαρτύρων, προσφιλές στους ἱστορικούς καί θεολόγους ἐρευνητές, συγκινεῖ πάντα κάθε ὀρθόδοξο χριστιανό καί μάλιστα Ἕλληνα, γι' αὐτό καί πάντοτε κινεῖ τό ἐνδιαφέρον. Ὁ π. Θωμᾶς, Ἀρχιμ. τοῦ Οἴκουμενικοῦ Θρόνου καί Ἱεροκῆρυξ τῆς Ἱ. Μ. Ἐλευθερουπόλεως, παρουσιάζει μέ ἐπιμέλεια μέ τή μελέτη τοῦ αὐτή μία πολύτιμη πτυχή τοῦ θέματος, καθώς πέρα ἀπό τό γεγονός τοῦ ἐνδιαφέροντος γιά τούς Νεομάρτυρες τῆς Βουλγαρίας, σχετίζεται καί μέ ἐλληνικῆς καταγωγῆς Νεομάρτυρες. Μετά ἀπό μία γενική εἰσαγωγή ἀναφορικά μέ τούς Μάρτυρες καί τούς Νεομάρτυρες τῆς Ἐκκλησίας, ὁ συγγραφεύς παραθέτει σύντομη ἱστορία τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας, τοῦ Βουλγαρικοῦ Ζητήματος, ἀναφέρεται στήν Ἀθωνική Πολιτεία καί τήν βουλγαρικῆ Ἱ. Μ. Ζωγράφου καί βέβαια καταθέτει τά στοιχεῖα πού συγκέντρωσε γιά τούς βουλγάρους νεομάρτυρες καί τούς ἄθωνίτες Ὅσιομάρτυρες μέ παραπομπές καί σχόλια, τά λείψανα ἐκεῖνων πού σώζονται, τήν βιβλιογραφία καί τίς πηγές του, καί συμπληρώνει τήν μελέτη του μέ τήν «Ἀκολουθία τοῦ Ἁγίου Νεομάρτυρος Νικολάου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων, τοῦ ἐν Σόφια τῆς Βουλγαρίας λίθοις καί πυρί τελειωθέντος, ἐν ἔτει 1555», ποίημα Ἀντωνίου Μάρκου. Μελέτη προσεγμένη, ἐνδιαφέρουσα καί χρηστική.

- Τελέστηκε στίς 8 Ἰουλίου ἀπό τόν Σεβ. Χίου κ. Μᾶρκο, Θ. Λειτουργία στά θεμέλια τοῦ ἐρειπωμένου πρώτου Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου πρὶν ἀπό τή τουρκοκρατία, πού ὑπῆρξε καί αὐτός θῦμα τοῦ μεγάλου σεισμοῦ τό 1881.
- Ἐορτάσθηκε στίς 7-8 Ἰουλίου 2012 ἡ Πανήγυρη τῆς ἐπετείου εὐρέσεως τῆς Ἰ. Εἰκόνας τῆς πολιούχου Σκιαθίου Παναγίας Εἰκονιστρίας, πού ἀπεκαλύφθη τό 1665 στόν γέροντα ἀσκητή Συμεών κατά θαυμαστό τρόπο καί φυλάσσεται στόν Ἰ. Ν. Τριῶν Ἱεραρχῶν Σκιαθίου. Ἐφέτος, στόν ἐορτασμό συμμετεῖχε καί ὁ Σεβ. Χαρτούμ κ. Ἐμμανουήλ.
- Πλήθος πιστῶν πού ἤρθε ἀπό τόν Πόντο καί ἐγκαταστάθηκε στό Χεῖμπελί (τούρκικο χωριό τότε), συμμετεῖχε στήν Ἀκολουθία τῶν Ἐγκαινίων καί στήν Ἀρχιερατική Θ. Λειτουργία πού τέλεσε ὁ Σεβ. Κοζάνης κ. Παῦλος, στίς 20.7.12, στόν περικαλλῆ νεόδμητο Ἰ. Ναό Προφ. Ἠλία στόν οἰκισμό Αὐρας Ἰμερας, δίπλα στή λίμνη τοῦ Ἀλιάκμονα-Πολυφύτου.
- Στήν παλιά Σαγιάδα Φιλιατῶν, ἓνα χωριό πού κάηκε ἀπό τούς Γερμανούς τό 1943, καί σήμερα μόνο τά ἐρείπια, τυλιγμένα μέσα στόν κισσό πού φυτρώνει παντοῦ, θυμίζουν τό παρελθόν, λειτουργήθηκε τήν παραμονή τῆς ἐορτῆς ὁ ναός τῆς Ἁγ. Παρασκευῆς. Συγκεντρώθηκαν δεκάδες προσκυνητές καί μέσα στήν ἐκκλησία μέ τίς φθαρμένες ἀπό τό χρόνο ἀγιογραφίες προγεύτηκαν τή νίκη τοῦ θανάτου.
- Στή μακρινή Κένυα, στήν ἔρημο τῆς Τουρκάνα, κοντά στή λίμνη Τουρκάνα, στά σύνορα Αἰθιοπίας καί Σουδάν, τελέσθηκαν στίς 22.7.12 τά ἐγκαίνια τοῦ πρώτου ὀρθόδοξου ναοῦ πού ἀφιερώθηκε στό ὄνομα τοῦ Τιμ. Προδρόμου. Πρόκειται γιά μία πολύ ἀπομακρυσμένη καί δυσπρόσιτη περιοχή, ὅπου ὑπάρχει συνεχῆς ἀνομβρία καί ὁ κόσμος ὑποφέρει. Παρά τίς δύσκολες συνθῆκες οἱ ἱερεῖς τῆς περιοχῆς ἐργάζονται, προσπαθώντας νά μεταφέρουν τό μήνυμα τῆς Ὀρθοδοξίας σέ περιοχές πού ἀκόμα δέν μαθεύτηκε ὅτι ὑπάρχει ὁ Χριστός καί ἡ Ἐκκλησία Του.
- Πανηγυρίστηκε καί φέτος στήν Τρίπολη τήν 1^η Αὐγούστου, προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. κ. Ἀλεξάνδρου, ἡ ἐορτή τῆς Προόδου τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, τελέσθηκε ἡ πρώτη Παράκληση πρὸς τήν Παναγία καί λιτανεύθηκε ἡ ἱστορική Εἰκόνα τῆς Παναγίας τῆς Τριπολιτῶς. Τήν εἰκόνα, πού ἦταν παραγγελία τοῦ Ἀναστ. Γκυζάνη Ποριώτου, ἄρχισε νά ζωγραφίζει τό 1823 ὁ Μιχ. Κομνηνίδος ἀπό τόν Πόρο καί ὀλοκλήρωσε, μετά τόν θάνατό του, ὁ Γ. Ἀθανασιάδης ὁ Κυδωνιάτης τό 1826. Τό κειμήλιο παραδόθηκε ἀπό τούς ἀπογόνους τῆς οἰκογενείας στόν Μητροπολιτικό Ἰ. Ν. Ἁγ. Βασιλείου Τριπόλεως. Ἔχει σωθεῖ θαυματουργικά δύο φορές ἀπό φωτιά.

• Στο πλαίσιο τῶν ἐκδηλώσεων γιά τόν ἐορτασμό τῆς Μεταστάσεως τῆς Θεοτόκου στήν ἱστορική Μονή τῆς Ὑδρας, μέ τήν ἐπωνυμία Θεομητορικά 2012, τελέσθηκε Ἄγρυπνία τῆς ἀποδόσεως τῆς ἐορτῆς, στόν Ἱ. Καθεδρικό Ναό Παναγίας Φανερωμένης, προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. κ. Ἐφραίμ. Κατά τόν Μ. Παναγυρικό Ἐσπερινό τόν Θ. Λόγο κήρυξε ὁ Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱ. Μ. Φλωρίνης Ἀρχιμ. π. Ἰουστίνος Μπαρδάκας. Κατά τήν διάρκεια τῆς Ἀρχιερατικῆς Θ. Λειτουργίας ὁ Σεβ. χειροτόνησε Διάκονο τόν κ. Πολυχρόνη Β. Γασπαρινάτο, ἔγγαμο καί πτυχιούχο Κοινωνικῆς Θεολογίας.

• Τό 18^ο Γ. Ἱερατικό Συνέδριο τῆς Ἱ. Μ. Δρυϊνουπόλεως πραγματοποιήθηκε στίς 3 καί 4. 9.12 στήν Ἱ. Μ. Ταξιάρχῶν (Γκούρας) ὑπό τήν προεδρία τοῦ Σεβ. κ. Ἀνδρέου. Στό ψήφισμα πού ἐκδόθηκε, μεταξύ ἄλλων, διατρανώθηκε ἡ ὀλόψυχη συμμετοχή τῆς Ἐκκλησίας στήν δοκιμασία τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, πού πληρώνει βαρύτατους φόρους, χωρίς νά ὑπολογίζεται τό τεράστιο ἔργο τῆς Φιλανθρωπίας πού ἀσκεῖ καί μέ τό ὅποιο ἀνακουφίζεται πλῆθος συνανθρώπων μας.

• Ἡ ἐορτή τῆς Τιμίας Ζώνης ἐορτάστηκε στό ὁμώνυμο Παρεκκλήσιο τοῦ Ἐκκλ. Ξενώνα τῆς Ἑλλάδος στήν Ἱ. Μ. Δημητριάδος, μέ τήν τέλεση Ἄγρυπνίας στήν ὁποία προέστη ὁ Σεβ. κ. Ἰγνάτιος. Ἐλαβαν μέρος κλιμάκια Ἱ. Μονῶν τῆς Τοπικῆς Ἐκκλησίας, μέ ἐπικεφαλῆς Ἡγουμένους καί πλῆθος Κληρικῶν καί εὐλαβῶν προσκυνητῶν. Ἐψάλαν Μοναχές τῆς Ἱ.Μ. Ταξιάρχῶν. Στόν ἐορτασμό μεταφέρθηκε τεμάχιο τῆς Τιμίας Ζώνης, πού φυλάσσεται στήν Ἱ. Μ. Παναγίας Κ. Ξενιάς.

• Στήν κατάφυτη καί εὐωδιαστή αὐλή τοῦ ἐορτάζοντος τήν Ἁγία Ζώνη τῆς Θεοτόκου ναΐδριου τῆς Π. Βλαχέραινας Μπανάτου πραγματοποιήθηκε τό δειλινό τῆς 30^{ης} Αὐγούστου 2012, μέ τήν παρουσία τοῦ Λειψάνου τῆς τιμίας Χειρῶς τοῦ Ἁγίου Διονυσίου, Ἁγιασμός γιά τήν ἔναρξη τοῦ β' κύκλου δράσεων τοῦ Κέντρου Λόγου Ἀληθῶς, σέ συνδυασμό μέ Δέηση γιά τήν φύση, ἀφοῦ ἡ 1^η Σεπτεμβρίου καθιερώθηκε ἀπό τό Οἶκ. Πατριαρχεῖο ὡς Ἡμέρα Περιβάλλοντος. Ἀκολούθησε ἡ οἰκολογικοῦ περιεχομένου ὁμιλία τοῦ Πρωτ. τοῦ Οἶκ. Θρόνου π. Παν. Καποδίστρια, μέ θέμα «Ὁρθόδοξος Μοναχισμός καί Φυσικό Περιβάλλον».

• Γιά μία ἀκόμη χρονιά ἡ Ἐνορία Ἀγ. Μαρίνης Ἡλιουπόλεως διοργάνωσε θερινή κατασκήνωση γιά ἑκατόν ὀκτώ πολωνούς καί οὐκρανοῦς νέους ἀπό πολωνικές ὀρθόδοξες ἐκκλησιαστικές ἐπαρχίες καί δέκα μοναχές ἀπό τήν Ἱ. Μ. Προφήτου Ἡλιοῦ - Ἁγίου Νικολάου Gorodok ἀπό τήν Οὐκρανία, πού φιλοξενήθηκαν στήν Παιανία, στίς κατασκηνώσεις τῆς Ἱ. Μ. Πειραιῶς, ἡ ὁποία καί ἀνέλαβε ὅλα τά ἔξοδα στέγασης καί σίτισής τους.

• Ὁλοκληρώθηκαν οἱ ἐργασίες ἀποκαταστάσεως τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἀγ. Ἰωάννη τοῦ Ἐλεήμονος (ἡ Ἀγ. Κωνσταντίνου, ὅπως ἀναφέρεται ἀπό τούς ντόπιους) στό Λυγουριό Ἐπιδαύρου, πού ἐντάσσεται στόν πολεοδομικό ἴστό τοῦ οἰκισμού καί χρονολογεῖται στίς ἀρχές τοῦ 12^{ου} αἰ. Ἀνήκει στόν τύπο τοῦ δικιόνιου σταυροειδοῦς ἐγγεγραμμένου μέ τροῦλο. Οἱ ὄψεις του εἶναι διαμορφωμένες μέ τοιχοποιία ἀπό ἀρχαῖο ὑλικό σέ δεύτερη χρήση, κυρίως ἀπό τό Ἀσκληπιεῖο, καί λαξευτούς πωρόλιθους. Ὁ ναός διέθετε μαρμάρινο τέμπλο καί θυρώματα, ἀπό τά ὅποια διατηροῦνται ὀρισμένα σπαράγματα. Οἱ ἀξιόλογες τοιχογραφίες του σώζονται ἀποσπασματικά.

Ἐπιμέλεια: Πρωτ. Γεωργίου Βαμβακίδη,
Γενικοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου
Ἰ. Μ. Ζιχνῶν καί Νευροκοπίου,
Ἐκπροσώπου Τύπου Ι.Σ.Κ.Ε.

ΕΠΕΙΔΗ πολύ συχνά ἀρκετοί ἐν Χριστῷ ἀδελφοί ὑποβάλλουν ἐρωτήματα σχετικά μέ τόν τρόπο λειτουργίας τοῦ ταμείου ἀσφάλισης τῶν κληρικῶν δηλαδή τοῦ Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε., ὀρισμένοι δέ ἐξ αὐτῶν ἔχουν παντελῆ ἄγνοια, ἄλλοι δέ ἐσφαλμένες πληροφορίες περὶ αὐτοῦ, ἐνημερώνουμε τοὺς ἀγαπητοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφούς σχετικά γιὰ τό Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε. γιὰ τήν ἀσφαλέστερη ἐνημέρωσή τους καί εἴμαστε διὰ μέσου τοῦ «Ἐφημερίου» στήν διάθεσή τους γιὰ τυχόν διευκρινήσεις.

1ον) Τό Ταμεῖο Πρόνοιας Ὁρθοδόξου Ἐφημεριακοῦ Κλήρου (Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε.), πού προῆλθε ἀπό μετονομασία τοῦ πρώην Τ.Α.Κ.Ε. βάσει τῶν διατάξεων τῆς παρ. 7 τοῦ ἀρθροῦ 21 τοῦ Νόμου. 2084/1992 (ΦΕΚ 165/ΑΑ) καί διέπεται ἀπό τίς διατάξεις τῆς νομοθεσίας τοῦ Κλάδου Ἀρωγῆς τοῦ μετονομαζομένου Τ.Α.Κ.Ε. καταργεῖται ἀπό τήν πρώτη τοῦ τετάρτου μήνα ἀπό τή δημοσίευση τοῦ παρόντος νόμου.

2ον) Στό Ταμεῖο Πρόνοιας Δημοσίων Ὑπαλλήλων (Τ.Π.Δ.Υ.) συνιστᾶται ἀπό τήν ἴδια παραπάνω ἡμερομηνία Κλάδος μέ τήν ὀνομασία «Κλάδος Πρόνοιας Ὁρθοδόξου Ἐφημεριακοῦ Κλήρου Ἑλλάδος», ὁ ὁποῖος στό ἐξῆς θά ἀποκαλεῖται «Κλάδος», στόν ὁποῖο ὑπάγονται ὑποχρεωτικά:

α) οἱ ἀσφαλισμένοι τοῦ καταργούμενου Ταμείου (Κληρικοί καί λαϊκοί).

β) οἱ ἐφεξῆς διοριζόμενοι μέ τήν ιδιότητα, μέ τήν ὁποία θά ἀσφαλιζόνται ὑποχρεωτικά στό καταργούμενο Ταμεῖο. Ὁ Κλάδος αὐτός ἔχει πλήρη οἰκονομική καί λογιστική αὐτοτέλεια καί σέ καμία περίπτωση δέν γίνεται μεταφορά κεφαλαίων ἀπό τοὺς λοιπούς κλάδους πού ὑφίσταται στό Ταμεῖο Πρόνοιας Δημοσίων Ὑπαλλήλων.

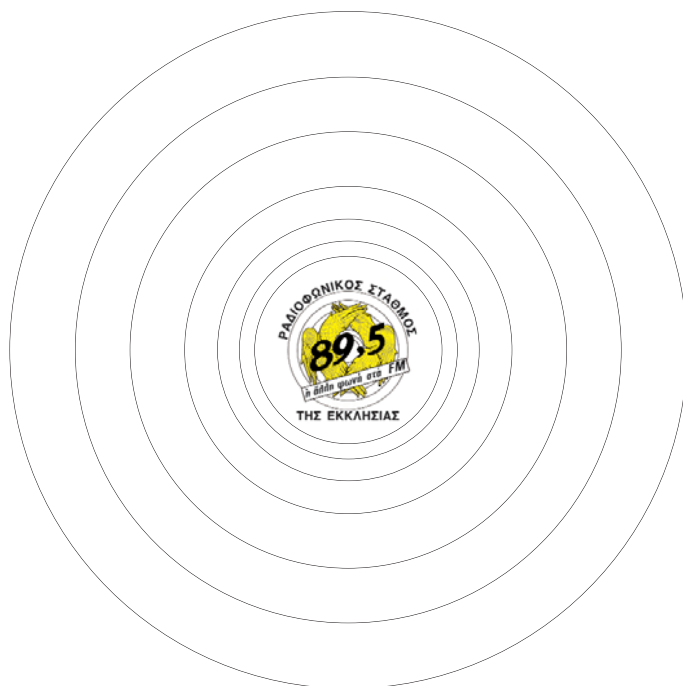
3ον) Σκοπός τοῦ Κλάδου εἶναι ἡ καταβολή ἐφ' ἅπαξ βοήθηματος στοὺς ἀσφαλισμένους πού ἀποχωροῦν ἀπό τήν ὑπηρεσία τους καί συνταξιοδοτοῦνται λόγω γήρατος ἢ ὀριστικῆς ἀναπηρίας μέ τήν ἐπιφύλαξη τῆς παρ. 1 τοῦ ἀρθροῦ 22 τοῦ ν. 3232/2004 (ΦΕΚ 48 ΑΑ).

Τή διοίκηση καί διαχείριση τοῦ Κλάδου ἀσχεῖ τό Δ.Σ. τοῦ Τ.Π.Δ.Υ., σύμφωνα μέ τίς διατάξεις τῆς νομοθεσίας πού διέπουν τό Ταμεῖο αὐτό. Στό ὡς ἄνω Δ.Σ. σύμφωνα μέ τίς παραπάνω διατάξεις τοῦ Νόμου, ἐκπρόσωπος τῶν Κληρικῶν σ' αὐτό μετέχει, ὁ ὀριζόμενος ὑπό τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου Κληρικῶν Ἑλλάδος (Ι.Σ.Κ.Ε.) Κληρικός, μέλος ἀπαραίτητα τοῦ ὡς ἄνω Δ.Σ. Σήμερα ἐκπρόσωπος τῶν Κληρικῶν στό Δ.Σ. τοῦ Τ.Π.Δ.Υ., μέ ἀπόφαση τοῦ Δ.Σ. Ι.Σ.Κ.Ε. εἶναι ὁ Πρόεδρος αὐτοῦ, Αἰδ. Πρωτ. Γεώργιος Σελλῆς, Κληρικός τῆς Ἰ. Μ. Ἀργολίδος καί Ἐφημέριος - Προοιστάμενος τοῦ Ἰ. Ν. Ἀγ. Πέτρου Ἀργους.

(Συνεχίζεται)

Είδοποίηση για τούς παραλήπτες τοῦ περιοδικοῦ «Ἐφημέριος»

Ἐνημερώνουμε τούς κληρικούς ἀναγνώστες τοῦ «Ἐφημερίου» ὅτι λόγω τοῦ τριπλασιασμοῦ τῆς ἀξίας τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν καί τῆς εὐρύτερης δυσμενοῦς οικονομικῆς καταστάσεως, τὰ Ἐκκλησιαστικά Περιοδικά ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ καί ΕΚΚΛΗΣΙΑ, μέ ἀπόφαση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, πρὸς τό παρόν δέν θά ἀποστέλλονται μέ τὰ Ἑλληνικά Ταχυδρομεῖα στήν διεύθυνσή σας, ἀλλά στίς κατά τόπους Ἱερές Μητροπόλεις, προκειμένου νά διανέμονται κατά τίς Ἱερατικές Συνάξεις στούς δικαιούχους Ἐφημερίου.

ΠΛΗΡΟΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Τηλ. Τροχαίο
Κ.Ε.Μ.Π. ΚΡ
Αριθμός Άδειας
10

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 1856/2004 Κ.Ε.Μ.Π. ΚΡ
ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΛΤΑ 01 2955

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (Ε.Μ.Υ.Ε.Ε.)
Ίω. Γενναδίου 14 115-21 Άθηναι
Τηλ. 210-72.72.253. Fax: 210-72.72.251
ISSN 1105-7203